



glasnik

GLASILO DELOVNIH LJUDI ŽIVILSKEGA KOMBINATA ŽITO

št. 4-5
APRIL—MAJ

Izdaja živilski kombinat
ŽITO — 61000 Ljubljana
Šmartinska 154

»ŽITO« LJUBLJANA
n. sol. o.
Šmartinska 154

TOZD MLINI LJUBLJANA
n. sub. o.

TOZD PEKARNA
LJUBLJANA n. sub. o.

TOZD ŠUMI LJUBLJANA
n. sub. o.

TOZD MALOPRODAJA
n. sub. o.

TOZD IMPERIAL KRŠKO
n. sub. o.

TOZD PEKARNA IN
SLAŠČIČARNA
DOLENJSKA n. sub. o.

TOZD TRIGLAV LESCE
n. sub. o.

TOZD GORENJKA LESCE
n. sub. o.

TOZD PEKARNA KRANJ
n. sub. o.

DSSS

Urejuje uredniški odbor

Odgovorni urednik:
Janez Slovenc

Uredništvo: Živilski
kombinat ŽITO,
Šmartinska 154
Tel. 41-673, int. 32

Za delavce kombinata je

glasnik

brezplačen

Tisk: Tiskarna Ljubljana
Ljubljana, Tržaška 42

Na podlagi 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33-316/72) daje sekretariat za informacije v izvršnem svetu skupščine SR Slovenije na vlogo Živilskega kombinata ŽITO, Ljubljana mnenja, da šteje glasilo »GLASNIK« med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Maj — mesec dela in mladosti

VOŠČILO TOVARIŠU TITU

Ljubljanska mladina se pridružuje prisrčnim čestitkam tovarišu Titu za rojstni dan. Štafeto so sprejeli in jo del poti nesli tudi Žitovi mladinci in mladinke, in sicer v ponedeljek, 11. aprila. Pred spomenikom na našem dvorišču so ob tej priložnosti pripravili kulturni program Žitovi mladinci skupaj s pionirji osnovne šole Jože Moškrič.

Ob velikih zgodovinskih prelomnicah se rodijo ljudje, ki lahko bolje kakor drugi razumejo zgodovinske zakone svojega časa, potrebe in hotenja družbe, ki lahko bolje kakor drugi dojemajo človekove težnje in interese ljudstva, ki vse svoje življenje in znanje posvečajo boju za svobodo in neodvisnost, za srečo in napredek svojega ljudstva, za dajanje smisla človeškemu bivanju. Za take ljudi pravimo, da so veliki.

Mnogo takih velikih ljudi je rodila naša dežela. Vsi naši narodi so imeli požrtvovalne borce za ljudske pravice, slavne vojskovodje, politike, znanstvenike, nadarjene ustvarjalce nacionalne kulture in heroje. Njihova imena živijo v izročilih in s spoštovanjem prehajajo iz roda v rod.

Skoraj četrto stoletja so vodili to deželo ljudje z omejenim obzorjem, ki so svoje sebične interese postavljali pred interese ljudstva in ki so z željo, da bi se obdržali na oblasti, dušili plemenita čustva in netili ogenj sovraštva med rodnimi brati, da bi v njem zgorele velike ideje največjih duhov naše preteklosti. V tem trdem času, ko je obstoj naših narodov postal vprašanje, je Jugoslavija imela takega človeka — Josipa Broza Tita.

Tito je uspel v najhujših razmerah ustvariti predvojno, močno in enotno politično avantgardo delovnega ljudstva, sposobno se spoprijeti s prihajajočimi dogodki. Prvi ni maral priznati tujca za gospodarja, čeprav je tedaj Hitlerjeva moč suvereno vladala Evropi. Popeljal je jugoslovanske narode v zmagovalno vojno in socialistično revolucijo ter predvojno balkansko državo uveljavil v svetu.

V povojnem razdejanju je uresničil presenetljivo materialno preobrazbo in vpejal enoten sistem samoupravnih in demokratičnih odnosov med ljudmi. Navzlic nezaslišanim pritiskom od zunaj je ohranil enotnost in neodvisnost dežele in njen enakopravni status v mednarodni skupnosti in priboril vpliv in mesto v prvih linijah za najnaprednejše človeške ideale — za mir in človeško srečo.

Ta vrli kovinarski delavec, proletarec, delavski zaupnik, komunist, upornik in strateg revolucije, ugledni državnik in graditelj miru ter veliki državljani sveta, je ostal neumoren borec ne le v vojni, temveč tudi v miru.

Njegovo življenje je zgodovina naših narodov. S Titovim imenom je zaznamovano eno najbolj slavnih obdobij v zgodovini naših narodov, obdobje, v katerem so si pod vodstvom komunistične partije Jugoslavije, z revolucionarnim bojem priborili zmago nad tujim osvajalcem in domačimi kontrarevolucionarnimi silami in vzeli usodo v svoje roke ter stopili na pot svobodnega in neodvisnega življenja.

Tito je simbol tega obdobja, simbol revolucionarnosti, neomahljivosti in treznosti v zmagah, simbol ne samo naše države in naših narodov, njegovo ime se je preneslo na vse kontinente sveta, povsod kjer je bil in se še bije boj za človeško dostojanstvo, za nacionalni, družbeni in človeški obstoj.

Tito je vse svoje življenje, vso svojo osebnost vnesel v neštete bitke delavskega razreda, v graditev in preroditev Komunistične partije, ki jo je potem, ko je prišel na njeno čelo, usposobil za voditeljico naših narodov v osvobodilni vojni in revoluciji ter v graditvi naše samoupravne socialistične družbe.

Titove misli in akcije so ljudstvo, delovni človek in delavski razred. Dojel je smotre boja delavskega razreda in sam postal izjemen soustvarjalec in graditelj novega. To je postal, ker je dojel, da pogoje za revolucionarna dejanja ustvarja aktivnost zavestnih subjektivnih sil. Linija Komunistične partije s Titom na čelu ni bila nikoli suženj dogmam, receptom, avtoritetam, ampak značilno jugoslovansko revolucionarna.

V njegovem delu je utelešeno vse tisto, kar je v tej izmučeni deželi bilo najplemenitejše in najlepše. Uresničil je stoletne težnje naših narodov.

Svobodna, bratska in enakopravna skupnost narodov in narodnosti, samoupravna socialistična družba, ki jo gradimo pod njegovim vodstvom, nova neodvisna Jugoslavija pomeni največje priznanje, ki ga lahko izrečejo njegovi narodi, sodobniki in zgodovina.

TITOVA ŠTAFETA MLADOSTI V KOMBINATU ŽITO

V počastitev 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ in ob njegovem 85. rojstnem dnevu, ter v počastitev 40-letnice ustanovitve KPS, je letos prvič startala tudi lokalna štafeta mladosti mesta Ljubljane.

V ta namen je občinska konferenca ZSMS Ljubljana Moste-Polje organizirala pohod na Pugled, s katerega je štafeta začela svojo pot. Pohoda se je udeležilo tudi 12 mladincev iz kombinata, ki so obenem tudi člani mladinske pohodne partizanske čete Žito. Naslednji dan je štafeta, ki je potovala po naši občini, ob 12.30 ur prispela v Žito, kjer smo ji pripravili slovesen sprejem.

Organizacijo sprejema in kulturni program v njeno počastitev je izvedla KK ZSMS Žito v sodelovanju z OŠ Jože Moškrič iz Novih Jarš. Po uvodnem govoru namestnika sekretarja sveta ZK Žito je sledil kulturni program, v katerem so sodelovali folklorna skupina OŠ Jože Moškrič, skupina ritmične gimnastike OŠ ter recitatorska skupina KK ZSMS in pevski zbor Žito. Na slavnostni sprejem štafete mladosti smo vabili tudi delegacije vseh OO ZSMS iz naše krajevne skupnosti, udeležile pa so se delegacije OŠ Jože Moškrič, Interevropske, Javnih skladišč, Emone, ter vojašnice Bratstva in enotnosti.

Štafeto mladosti so mladinci Žita sprejeli na odcepu ceste za Javna skladišča in prinesli do kombinata, kjer je bila prisotna na svečanosti ob njenem prihodu. Po kulturnem programu pa smo jo ponesli do vojašnice, kjer smo jo predali vojakom, nato pa je nadaljevala pot po ostalih ljubljanskih občinah, ter se 18. aprila priključila zvezni štafeti mladosti, ki je takrat prispela v Ljubljano.

TITOVA
MISEL —
NAŠA
AKCIJA

Svetovni dan zdravja, ki smo ga praznovali letos 7. aprila, to je na obletnico, ko je pričela veljati ustanovna listina Svetovne zdravstvene organizacije, je posvečen cepljenju otrok z geslom »Cepljenje — osnovno varstvo otrok«.

Objavljamo poslanico generalnega ravnatelja svetovne zdravstvene organizacije za svetovni dan zdravja 1977:

Naravnost tragično je, da cepljenje, to najučinkovitejše sredstvo proti nalezljivim boleznim, še danes ne zajame vseh otrok na svetu. Res so v zadnjih 50 letih po mnogih deželah prav s cepljenjem uspešno zajeli davico, oslovski kašelj, otroško paralizo in ošpice, tetanus ter nekatere oblike tuberkuloze pri otrocih pa skrčili na najmanjšo mero, vendarle moramo računati, da celo v »razvitem svetu«, v katerem se vsako leto rodi vsaj 80 milijonov otrok, niso vsi otroci deležni zaščite, ki jim jo zagotavlja cepljenje. Za tako stanje je seveda več razlogov, ki pa so glede na različnosti posameznih dežel kaj različni. Naj omenim le nekatere:

— javnost in zdravstvene službe premalo cenijo prizadevanja za ohranitev zdravja in življenj, ki jih ogrožajo nalezljive bolezni, prav tako dovolj ne upoštevajo možnosti, ki jim jih v boju za zdravje otrok ponuja cepljenje;

— zdravstvena služba je premalo povezana z materami, da bi lahko za vse otroke in ob pravem času zagotovila ustrezno cepljenje;

— nacionalni programi za preventivno cepljenje otrok zahtevajo od načrtovalcev in izvajalcev veliko znanja in izkušenj v načrtovanju, realizaciji in sprotnem nadzoru, prav tega pa mnoge zdravstvene službe ne obvladajo v zadostni meri;

— cepivo, s katerim lahko zaščitimo enega otroka za vse življenje, stane vsega komaj 2 dolarja (manj kot 40 din), in vendar bi tudi ta izdatek v mnogih deželah zahteval ali celo presegal sredstva, ki so v nacionalnem proračunu predvidena za celotno zdravstveno službo.

SVETOVNI DAN ZDRAVJA

Kljub tem ugotovitvam pa seveda nismo brez moči in možnosti. Zagotovo lahko takoj izboljšamo sisteme zdravstvenega varstva in imunizacijo otrok zagotovimo v rutinskih službah za varstvo mater in otrok, ki

(Nadaljevanje na 3. strani)

Prvi maj nekoč in danes

1. maj, borbeni dan solidarnosti delavcev vsega sveta je danes še bolj živ kot kdajkoli prej, čeprav ga delavci vsega sveta praznujemo že polnih 91 let, to je od časov, ko je šlo prvega maja leta 1886 na ulice Chicaga nad 40 tisoč delavcev in je bilo pod streli ubitih 6 delavcev, nad 50 ranjenih in pozneje 5 delavskih voditeljev obsojenih na smrt.

Delavski voditelji številnih evropskih in ameriških dežel so 14. julija 1889 ob praznovanju 100-letnice zmage francoske buržoazne revolucije na svojem ustanovnem kongresu druge internacionale enoglasno sklenili, naj se kot spomin na žrtve v Chicagu vsako leto prvi maj praznuje kot praznik delavcev vsega sveta, kot borbeni dan solidarnosti, prikaz delavske moči in volje, izraz razredne borbe delavcev in zaobljuba za nadaljnje boje proti zatiranju in izkoriščanju.

Slovenski in hrvaški delavci so prvič praznovali prvi maj dobro leto dni po ustanovnem kongresu druge internacionale, in sicer leta 1900 v Revirjih, Trstu, na Jesenicah, Ljubljani, Zagrebu, Puli ter nekaterih drugih krajih. Velike delavske manifestacije so izvedli leta 1903 delavci v Beogradu pod vodstvom Dimitrije Tucovića, 1906 v Bosni in Hercegovini, 1909 v Makedoniji in tako vedno več vsako leto v vseh delavskih središčih jugoslavije.

Praznovanja so bila tovariška, delovna in z borbenim programom zahtev delavcev za ekonomske, socialne in politične pravice ter pregled politične, socialne in ljudske moči delavskega razreda. Seveda so bila domala vsa praznovanja onemogočena, ovirana prepovedana, poniževana in omejevana s strani vladajoče buržuazije in njenih reakcionarnih politikantskih strank. Zborovanja in praznovanja so tudi vselej dobila mednarodno solidarnostno obeležje in pomen, saj so delavci vedno visoko nad parcialnimi interesi nosili rdeči prapor z Marksovo parolo: PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

Posebnost praznovanja smo doživljali v času narodnoosvobodilne vojne in ljudske revolucije v vseh partizanskih enotah, osvobojenih krajih in tudi na okupiranem ozemlju. Posebnost prav zaradi tega, ker se je že uresničevala v boju in krvi stoletja bojevana borba za diktaturo proletariata in zmago socialistične revolucije. V svobodni domovini je naš delavski praznik dobil kakovostno nove značilnosti in pomen. Odveč bi bilo naštevati milijone ljudi in še več delovnih ur, ki so jih opravili v delovnem, udarniškem tekmovanju, da bi prvi maj čimbolj uspešno proslavili. Prav tako ni prostora, da bio menili vse delovne uspehe delovnih brigad.

Med prvimi smo prvi maj tudi uzakonili kot največji delavski praznik, kot rezultat stoletnih bojev in teženj delavcev in delovnih ljudi. Ko se ob tem delavskem slavlju spominjamo generacij delavcev, ki so z nageljnom v gumbnici internacionalo slavili v težkih pogojih svoj edini resnično delavski praznik, se z mislimi vračamo tudi na pot in dosežke v razvoju socializma v svetu in še posebej pri nas.

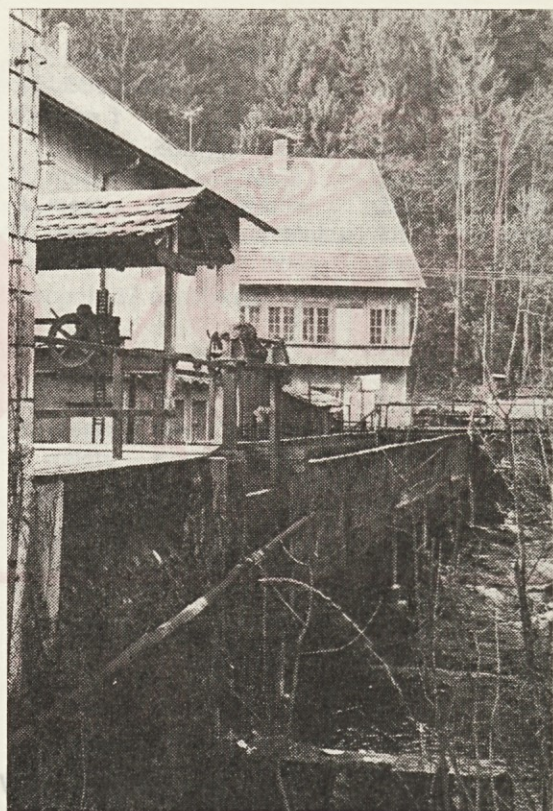
Prav v teh dneh smo v središču akcije in aktivnosti za razvijanje, uresničevanje in krepitev samoupravljanja v osnovnih celicah združenega dela. Še več: samoupravljanje kot temeljni družbeni odnos in priznanja organizacija dela se krepi pri vsakem človeku, pri delavcu in delovnih ljudeh, kot njihov življenski agens, kot osnovni interes in motivacija, kot

jnepogrešljiv življenjski dejavnik, ki vodi družbo naprej. Zato moramo s ponosom in pogumom poudariti, da je prav socialistično samoupravljanje največja pridobitev jugoslovanskih delavcev in delovnih ljudi in ena od temeljnih prvin posebnosti uresničevanja marksizma v konkretnih, specifičnih jugoslovanskih razmerah in torej dosežek marksistične znanosti in politike na naših tleh. Lahko smo ponosni, da socializma nismo uvažali in ga slepo gradili po drugih, tujih receptih, pač pa smo bogate izkušnje, teorijo in prakso delavskega razreda od vsepovsod koristno, uspešno in tvorno upoštevali in uporabljali v naši samoupravni praksi. In prav to, ko nismo in tudi ne bomo slepo orodje uresničevanja tuje politike, še posebej zavezuje in obremenjuje vse nas ter nam nalaga večje naloge in napore.

Samonikla graditev samoupravne socialistične družbe pri nas zahteva od vsakega delavca več dela, večjo aktivnost, večjo samostojnost, visoko razvito osebno odgovornost in visoko stopnjo osebne in družbene zavesti. Pri uresničevanju samoupravne politike ne moremo in ne smemo biti pasivni opazovalci, mehanični izvrševalci nalog, pač pa ustvarjalni, pristni ter vestni delavci vsak na svojem področju. Zakon o združenem delu, ki pomeni nadaljnjo realizacijo Ustave, pa bo trdno zabetoniral traso samoupravnega razvoja. Zato ga moramo vsi dobro poznati in spoznati. Pa ne samo spoznati, kajti to bi pomenilo malo ali nič. Osvojiti ga moramo kot svojega in ga v praksi vsakodnevno uresničevati na vsakem delovnem mestu in v celotni družbi. Prav gotovo pa moramo še bolj razviti osebno odgovornost in človeški občutek dolžnosti, da bi mogli tudi uresničevati neločljivo pravico. Zakon tudi ne sme biti enkratna akcija, saj vnaša v naše celotno življenje zares nove prvine in kvalitete. Ob uresničevanju novih kvalitativnih samoupravljanja pa ne smemo prezreti nasprotnikov samoupravnega socializma, ki se kažejo odkrito in še zlasti prikrito, dvigajo glave, rovarijo, spletkarijo, nasprotujejo, se med seboj povezujejo z enim samim namenom, da bi nas zavrli in onemogočili pri uveljavljanju novih in nadaljnjih samoupravnih odnosov.

Naš boj torej ni končan.

Franc Zore



Mlin v Bistri

OGLED URHA PRI LJUBLJANI

Sindikalna organizacija DE Domžalsko področje je v počastitev 40. obletnice uspešnega vodenja ZK Jugoslavije na čelu s tovarišem Titom in 40. obletnico ustanovitve ZK Slovenije na Čebinah, organizirala dne 23. 4. 1977 obisk na Urhu.

Za to akcijo so se prijavili in se je udeležili skoraj vsi člani kolektiva. Predstavnica združenj borcev Slovenije tov. Kastelic Slaviča nam je orisala celotno zgodovino medvojnih dogajanj na Urhu. Za tem smo si ogledali spomenik padlim žrtvam, okolico, kjer so bili ubiti in pokopani naši aktivisti kot tudi sam muzej v cerkvi. Seznanitev o vseh strahotnih dejanjih belogradistov in domobrancev na Urhu nas je vse globoko pretresla in spoznati smo, da so bili na Urhu mučeni najboljši očetje in matere, hčere in sinovi, ki so s svojim aktivnim delom doprinesli velik delež za dokončno osvoboditev zatiranih jugoslovanskih narodov. Žal pa je na stotine teh aktivistov in zavednih Slovencev ostalo za vedno v gozdovih Urha in niso dočakali naše lepe svobode. Globoko pretresenim se je še toliko bolj vkoreninila zavest, da moramo biti še naprej strnjeni v bratstvu in enotnosti, kar nam bo edino zagotovilo, da se takšne strahote, kot so se dogajale na Urhu, ne bodo nikoli več ponovile.

Mir in svoboda nam pomenita vse, zato jih moramo čuvati in očitati.



Domžalčani na Urhu

(Nadaljevanje z 2. str.)

so organizirane po večini dežel. Ob tem pa je treba upoštevati tudi dejstvo, da mnogi problemi, ki jih srečujemo ob prizadevanjih za imunizacijo otrok, niso problemi zdravstvene službe. Postavim: zavestno sodelovanje prebivalstva v akcijah, zbiranje denarnih sredstev in krepitev osnovnih zdravstvenih služb, vse troje je naloga celotne družbe in posameznika. Uresničitev teh nalog pa je izredno dragocena pomoč zdravstveni službi, z nekaj dobre volje in osebne zavzetosti vsakega posameznika pa prav gotovo tudi izvedljiva. Svetovna zdravstvena organizacija in UNICEF (Sklad Združenih narodov za pomoč otrokom) — katerega aktivno pomoč še posebej cenimo — menita, da je preprečevanje nalezljivih bolezni s cepljenjem prvi pogoj za vsak socialni in ekonomski napredek. Ko bomo otrokom vsega sveta zagotovili pravočasno imunizacijo, bomo naredili pomemben korak k napredku kateregakoli naroda in ljudstva.

POHVALA IN GRAJA

Delavec ima pravico in dolžnost, da vestno in marljivo opravlja zaupano mu delo in naloge, da nenehno izpopolnjuje svoje znanje, zmožnosti in delovne spretnosti, ima tudi dolžnost spoštovati določeno delovno disciplino.

V industrijski situaciji ni redek slučaj, da imamo zavestno in dobro delo nekega delavca za nekaj po vsem normalnega, za kar ne dobi nobenega priznanja. Do intervencije pa pride takoj, kadar delo ni opravljeno, kot je potrebno. Na ta način pohvale in nagrade izostanejo, graja in opomin so relativno pogosti, z vsemi škodljivimi posledicami za osebno motivacijo in medčloveške odnose v delovnem kolektivu.

Človekova aktivnost ne vznika sama iz sebe. Da pride do aktivnosti, so potrebne določene notranje in zunanje vzpodbude. Vse to, kar privede do aktivnosti, jo usmerja, določa njeno intenziteto in trajanje, imenujemo MOTIVACIJA.

Potrebe človeka (npr. lakota) predstavljajo notranjo vzpodbudo k aktivnosti, cilji, ki jih z aktivnostjo dosegamo, pa zunanjo vzpodbudo. Od vrste, intenzivnosti in stabilnosti motivacije je odvisno, kaj bo človek delal, kako se bo pri delu potrudil, vztrajal in kako bo odporen. Zato je razumljivo, da motivacija pomembno vpliva na delovni učinek. Motivacija ima važno vlogo tudi pri oblikovanju sposobnosti, spretnosti in znanj.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Kronološki pregled pomembnih zveznih in republiških predpisov, objavljenih v Uradnem listu SFRJ in Uradnem listu SRS v času od 11. februarja do 11. marca.

ZVEZNI PREDPISI

1. Uredba o razdelitvi stanovanj, zgrajenih s proračunskimi sredstvi federacije (Ur. list SFRJ št. 8/77)

Po tej uredbi se razdelijo stanovanja, zgrajena s proračunskimi sredstvi federacije, odobrenimi z zakonom o zagotovitvi sredstev za financiranje programa graditve stanovanj za delavce in funkcionarje v organih federacije v času od 1975 do 1979 in stanovanja ter garaže, zgrajene z drugimi proračunskimi sredstvi federacije.

ZIS razdeli stanovanja na predlog komisije za oddajanje stanovanj. Komisija ima deset članov, katere imenuje ZIS. Komisija oddaja stanovanja funkcionarjem na njihovo zahtevo, delavcem v organih federacije pa na predlog predstojnika organa po poprejšnjem mnenju delovne skupnosti. Kriterije za oddajo stanovanj določi komisija v skladu s ZIS.

2. Zakon o delu zveznih organov z vlogami in predlogi (Ur. list SFRJ, št. 12/77):

Zakon ureja delo z vlogami in predlogi, s katerimi se delovni ljudje in občani obračajo na skupščino SFRJ, predsedstvo SFRJ, predsednika republike, ZIS in druge zvezne organe in zvezne organizacije.

Z vlogami in predlogi so mišljene prošnje, pritožbe, druge vloge, s katerimi se vložniki obračajo na zvezne organe, da učinkovito uveljavijo in zavarujejo svoje pravice, pravne interese in obveznosti, ali da sporočijo politično ali drugo pobudo splošnega pomena.

Zvezni organi jemljejo v delo le tiste vloge in predloge, ki se nanašajo na pravice in dolžnosti, za katere je v ustavi SFRJ določeno, da jih izvršuje federacija po zveznih organih. Zvezni organ mora vlogo oziroma predlog sprejeti, ga obravnavati ter vložniku pismeno odgovoriti. Če oceni, da je morda podana podlaga za pravno sredstvo ali za kakšen drug ukrep pristojnega zveznega organa, naj preudari opravičenost uporabe pravnega sredstva ali ukrepa za rešitev vloge.

Vloge in predloge, ki se nanašajo na pravice in dolžnosti, katere izvršuje federacija preko zveznih organov, odstopi zvezni organ ustreznim organom ali organizacijam v republikah oziroma avtonomnih pokrajinah. V takem primeru mora zvezni organ seznaniti vložnika, da ni zvezni organ pristojen reševati vprašanja iz vloge. Če je potrebno, ga pouči, na koga naj se obrne, da bi uveljavil svoje pravice in interese.

Organi družbenopolitičnih skupnosti, OZD in druge samoupravne organizacije in skupnosti, družbene organizacije, društva ali druge organizacije ter vsi nosilci samoupravnih, javnih

kredit z odplačilnim rokom do 12 mesecev, ki ga banka, pooblaščenca za posle s tujino, črpa pri tuji banki.

Kreditni posli s tujino morajo biti registrirani. Narodna banka Jugoslavija predpiše način in roke za registracijo kreditnih poslov s tujino. Za plačilni promet s tujino ter za druge podatke s področja deviznega poslovanja se vodi evidenca.

Devizna kontrola zajema kontrolo izvrševanja predpisov in ukrepov družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov na področju deviznega poslovanja ter določa pogoje za promet blaga in storitev s tujino in pogoje za poslovanje temeljnih in drugih organizacij združenega dela v odnosih s tujino.

5. Zakon o prometu blaga n storitev s tujino (Ur. list SFRJ, št. 15/77).

Ta zakon ureja sistem zunanjetrgovinskega poslovanja ter določa pogoje za promet blaga in storitev s tujino in pogoje za poslovanje temeljnih in drugih organizacij združenega dela v odnosih s tujino.

Odnosi na področju zunanjetrgovinskega prometa so sestavni del odnosov v družbeni reprodukciji, temelječih na združevanju dela in sredstev in na samoupravljanju delavcev z združenimi sredstvi. Nosilke zunanjetrgovinskega prometa so OZD, ki opravljajo gospodarsko dejavnost in ki so registrirane za opravljanje zunanjetrgovinskega prometa.

Pri opravljanju poslov zunanjetrgovinskega prometa so se dolžne OZD ravnati po dobrih poslovnih običajih ter varovati interese in ugled SFRJ v tujini in poslovati na način, s katerim se ne prizadeva škoda drugim OZD oz. družbeni skupnosti.

OZD mora imeti tudi ustrezne delavce s potrebnimi pooblastili za opravljanje teh poslov. Zunanjetrgovinski promet se opravlja prosto ali v okviru kontingentov ali z dovoljenjem ali na podlagi soglasja. Zunanjetrgovinski promet se ureja po dolgoročnem programu, ki ga sprejme ZIS na podlagi soglasja pristojnih republiških in pokrajinskih organov.

6. Zakon o opravljanju gospodarske dejavnosti v tujini (Ur. list SFRJ, št. 15/77).

Z opravljanjem gospodarske dejavnosti v tujini je mišljeno po tem zakonu ustanavljanje podjetij v tujini, bank in drugih finančnih organizacij v tujini, ustanavljanje zavarovalnih in pozavarovalnih organizacij v tujini, poverjenje opravljanja gospodarske dejavnosti tujim firmam.

OZD lahko ustanovljajo podjetja v tujini, in sicer za povečanje izvoza blaga in storitev iz Jugoslavije, izmenjavo znanstvenega in tehnično-tehnološkega znanja, pospeševanje dolgoročne proizvodne kooperacije.

V tujini se ustanovljajo tudi zavarovalne in pozavarovalne organizacije za opravljanje poslov zavarovanja in pozavarovanja blaga, za oprav-

— spodbuja in pospešuje dolgoročno proizvodno kooperacijo, poslovno-tehnično sodelovanje.

OZD lahko poveri opravljanje določenih dejavnosti tuji firmi: zastopanje, prodajo blaga iz konsignacijskega skladišča, servisno službo, vendar samo na podlagi pismeno sklenjene pogodbe.

7. Uredba o izdatkih za službena potovanja in selitve v tujino, ki se priznavajo zveznim upravnim organom in zveznim organizacijam med materialne stroške (Ur. list SFRJ, št. 14/72).

Uredba obravnava dnevnice, povračila za osebni prevoz in selitvene stroške ter druge izdatke, ki se priznavajo med materialne stroške.

B. REPUBLIŠKI PREDPISI

1. Odlok o splošni prepovedi graditve na območju proste cone (Ur. list SRS, št. 3/77).

Za zagotovitev izvajanja regionalnega prostorskega plana za območje SRS glede porazdelitve površin, namenjenih za industrijski razvoj, se s tem odlokom razglasa splošna prepoved graditve na območju proste cone. Prosta cone je bila ustanovljena s sporazumom o pospeševanju gospodarskega sodelovanja med SFRJ in Republiko Italijo 19. 1. 1977.

2. Odlok o maksimalno dovoljenih ravneh hrupa za posamezna območja naravnega in bivalnega okolja ter za bivalne prostore (Ur. list SRS, št. 3/77).

Z odlokom se določajo normativne vrednosti maksimalno dovoljenih ravni hrupa in korekcije izmerjenih vrednosti pri skupnem učinku hrupa in tipičnih vrstah hrupa.

Določbe tega odloka veljajo za posamezna območja naravnega in bivalnega okolja ter za bivalne prostore.

Sredstva za financiranje se zagotavljajo iz izvornih prihodkov, ki pripadajo federaciji, iz prispevkov republik in AP, določenih v skladu z načelom njihove enakopravnosti in skupne odgovornosti za financiranje funkcij federacije. Sredstva, ki pripadajo federaciji in so namenjena za financiranje njenih funkcij, se določajo in zkušujejo v proračunu federacije, in sicer:

- sredstva za financiranje jugoslovanske ljudske armade in drugih potreb obrambe iz pristojnosti organov federacije;
- za delo organov federacije;
- za dopolnilno financiranje pokojninskega in invalidskega zavarovanja vojaških zavarovancev in njihovih družin;
- za oblikovanje potrebnih blagovnih rezerv federacije.

V proračune federacije se zagotavljajo tudi sredstva za poravnavo obveznosti iz mednarodnih pogodb, sporazumov in konvencij, sredstva za financiranje drugih obveznosti, potreb in nalog, ki jih po ustavi SFRJ, zveznih zakonih in drugih svojih splošnih aktih financira federacija.

Kronološki pregled zveznih in republiških predpisov

in drugih družbenih funkcij so dolžni dati zveznim organom na njihovo zahtevo podatke in obvestila, s katerimi razpolagajo, ki so tem potrebni za delo z vlogami ali predlogi, ter jim izkazati potrebno pravno in drugo strokovno pomoč.

Pri delu z vlogami in predlogi sodelujejo zvezni organi med seboj in z ustreznimi organi v republikah in AP, izmenjujejo izkušnje, planirajo skupne akcije o vprašanih skupnega pomena in jih izvajajo, se med seboj dogovarjajo in obveščajo ter drug drugemu nudijo pravno in drugo strokovno pomoč.

Zvezni organi sprejemajo stanje in pojave v zvezi z vlogami in predlogi iz svoje pristojnosti, analizirajo probleme in vprašanja, za kar so pooblaščen, obveščajo druge zvezne pristojne organe o stanju in problemih na ustreznem področju ter jim dajejo mnenja in predloge za ukrepe iz njihove pristojnosti.

3. Zakon o financiranju federacije (Ur. list SFRJ št. 15/77)

Ta zakon določa razmerja na področju sistema in nivo financiranja z ustavo SFRJ določenih funkcij federacije in skupnih potreb, ki se uresničujejo v federaciji.

ljanje drugih poslov na področju premoženjskega in osebnega zavarovanja in pozavarovanja.

Banke in druge finančne organizacije v tujini se ustanovljajo za spodbujanje in kreditiranje izvoza blaga in storitev iz Jugoslavije, opravljanje plačilnega prometa v tujini za podjetja, ki so jih v tujini ustanovile OZD.

OZD lahko vlagajo sredstva v tuja podjetja in sicer sama ali skupaj z drugimi OZD ali s tujimi pravnimi ali fizičnimi osebami.

OZD lahko vlagajo sredstva:

- v tuja podjetja, ki so jih ustanovile tuje pravne ali fizične osebe,
- v mešana podjetja, ki so jih ustanovile OZD in tuje pravne ali fizične osebe.

V tujini se lahko ustanovljajo tudi skupna gospodarska predstavništva. Zadeve, ki jih predstavništva opravljajo, so posebnega družbenega pomena.

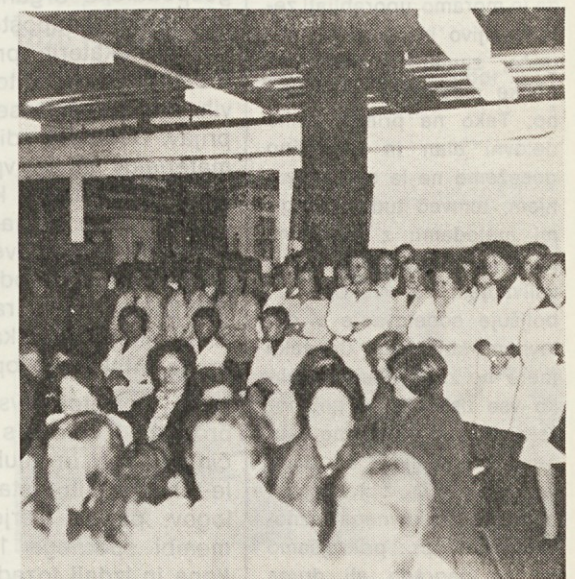
Skupno gospodarsko predstavništvo zlasti:

— pospešuje opravljanje gospodarskih dejavnosti v državi, v kateri je ustanovljeno;

— usklajuje posebne, skupne in splošne gospodarske interese za organiziran izvoz in uvoz blaga in storitev;

Za izvrševanje proračuna je v celoti odgovoren ZIS.

Po koncu leta, za katerega je bil sprejet proračun federacije, se sestavi zaključni račun proračuna, ki ga sprejme skupščina SFRJ.



Dobra obveščenost — uspeh akcije

(Nadaljevanje s 3. strani)

Človekova aktivnost je usmerjena k doseganju ciljev, ki so zanj ugodni in izogibanju situacij, ki povzročajo neugodje. To dejstvo pa se upošteva, kadar delujemo na človekovo obnašanje s POHALO in GRAJO (oz. nagrado in kaznijo).

Ljudje opravljajo neko delo, da dobijo nagrado, lahko pa tudi, da se izognejo kazni. Preden se odločimo, kakšno motivacijo (nagrado ali kazen) bomo uporabili, moramo pozljivo analizirati, v kakšnem obsegu situacija zahteva pozitivno akcijo. Raziskave so pokazale, da so pohvale (nagrade) zelo močna pozitivna vzpodbuda k aktivnosti, medtem ko graja (kazni) s redkimi izjemami vedno zmanjša prizadevanja, s tem pa tudi delovni učinek.

PRIZNANJA v obliki pohvale, nagrade ali napredovanja vzpodbujajo ljudi k aktivnosti, ker se s tem zadovoljuje izrazita potreba po afirmaciji lastne osebnosti po uveljavljanju.

Nagrada je uspešna motivacijska vzpodbuda tudi zato, ker direktno usmerja aktivnost k točno določenim ciljem.

KAZEN pa preprečuje, da pride do neke aktivnosti, ali pa indirektno (da bi se kazni izognili) sili človeka k delu, ki ne privede do zadovoljstva.

Kazen (stvarna ali potencialna) privede človeka do izbora med dvema neugodnima motivoma, posledica tega pa je lahko neustrezen način obnašanja.

Neprijetno doživetje pri kazni se lahko poveže bolj z osebo, ki kaznuje, kot z dejanjem, ki ga kaznujemo. Tako kazen, namesto da bi služila kot regulator obnašanja, lahko privede do neustreznih odnosov med ljudmi.

Kazen deluje v mnogih primerih negativno na motivacijo tudi zato, ker ruši položaj posameznika v družbeni skupini, predstavlja napad na človekovo potrebo po samospoštovanju in pogosto povzroča neustrezne obrambne reakcije (npr. agresivnost).

Pomanjkljivosti pri kaznovanju pa ne pomenijo, da kazni ne smemo uporabljati. Opozarjajo nas samo na to, da jo moramo uporabljati zelo pazljivo in če je le mogoče, zamenjati negativne oblike motivacije s pozitivno. Tako na primer lahko delovni elan in disciplino dosežemo ne le s kaznovanjem, temveč tudi z drugimi metodami: z različnimi pozitivnimi vzpodbudami, z vplivanjem na vse, kar izboljšuje sodelovanje v delovnem kolektivu. Če take mere ne zadovoljujejo, lahko vse tiste, ki se ne morejo vključiti v delovno skupino, premestimo ali delujemo na njih z različnimi oblikami neaktivnega kaznovanja kot npr.: prikrajšamo ga za nagrado ali druga priznanja.

Težave z označevanjem proizvodov

Proizvajalci vlagajo ogromna sredstva v razvoj kakovostnih proizvodov in v izdelavo čim popolnejših receptur v katerih so važne komponente tudi barvila in arome. Očitna je tudi nevarnost, ki grozi proizvajalcem izvoznikom, ki bi dosledno se pridržavajoč določil 11. člena svojim inozemskim tekmečem enostavno poklanjali svoj »know how«. Tako deklarirani proizvod pa bi v slučaju, da zaščita na podlagi Zakona o patentih in tehničnih izboljšavah ne bila mogoča ali da le-ta ne bi bila izvedena predstavljal objavlanje poslovne tajnosti proizvajalca.

Zakon o zdravstveni neoporečnosti v svojem 27. čl. predvideva izdajo tozadevnega pravilnika v 3 mesecih od dneva pričetka veljavnosti omenjenega Zakona, ki pa do danes še ni bil izdelan. Po drugi strani pa podaja zadovoljivo rešitev Zakon o jugoslovanskih standardih (Ur. l. SFRJ 2/74) in na podlagi tega Zakona izdan Pravilnik o kakovosti kakaovih izdelkov, čokoladi podobnih izdelkov in bonbonskih izdelkov (Ur. l. SFRJ, št. 54/74), ki v določilih čl. 4, točka 6. navaja samo obvezen podatek označbe uporabljenih barv, arom in drugih aditivov, (pobarvano, aromatizirano, itd.) dovoljenih s cit. pravilnikom. Določbam tega pravilnika, ki velja šele 2 meseca pa v celoti ustreza deklaracija z navedbo barv, arom in drugih aditivov, ki jih proizvodi vsebujejo in ki so izpisani na originalnih ovitkih teh artiklov.

Iz zgornjega izhaja, da je široka akcija v katero so stopili proizvajalci konditorskih in drugih proizvodov pokazala uspehe, vendar le na področju, ki ga pokriva Zakon o jugoslovanskih standardih in normah kakovosti proizvodov v smislu višje cit. pravilnika dočim doslej še ni prišlo do spremembe Zakona o zdravstveni neoporečnosti oz. njegove dopolnitve s tozadevnim pravilnikom.

Akcija je potekala neposredno iz delovnih organizacij in šla preko gospodarskih zbornic republik oz. poslovnega združenja konditorske industrije Jugoslavije preko Zveznih sekretariatov vse do Zvezne skupščine SFRJ. Tako je na pobudo poslovnega združenja konditorske industrije Jugoslavije Zvezni komite za zdravstvo in socialno politiko ZIS problem poskušala začasnó rešiti tako, da tržne inšpekcije z ozirom na skorajšnjo modifikacijo spornega člena ne bi postopale po tem členu. Toda v letu 1975 je pristojnost s tržne prešla na Kmetijsko-gozdarsko inšpekcijo mesta Beograda.. Le-ta se pri svojem postopanju ni ozirala na mnenje zgoraj omenjenega Zveznega komiteja in se v zvezi z 11. členom striktno ravnala po črki Zakona. V letih, ki so sledila se je vrstilo število prijav s strani kmetijsko-gozdarske inšpekcije mesta Beograda. Pred sodniki za prekrške, Okrožnimi gospodarskimi sodišči in Višjimi gospodarskimi sodišči so se vrstile razprave zoper gospodarske organizacije in odgovorne osebe zaradi neupoštevanja zahtev v 11. členu. V nekaterih primerih je zoper nekatere proizvajalce konditorskih proizvodov in njihovih odgovornih oseb bilo vloženih preko 40 prijav. Nekatera sdišča so na podlagi zbranih materialov in po vpogledu v dejansko situacijo, ki je nastala kot posledica izvajanja cit. člena oz. na podlagi mnenj Zveznih sekretariatov in drugih Zveznih upravnih organov izdala oprostilno sodbo, kar pa problem ni rešilo saj se na te razsodbe ponovno pritožuje Kmetijsko-gozdarska inšpekcija mesta Beograda intako postopek teče dalje.

Kljub zavzetosti vseh zainteresiranih, da se problem v zvezi s deklariranjem proizvodov čimprej reši in kljub temu, da je bilo s strani le-teh podanih vrsta koristnih pripomb in predlogov, pa sta verjetno edini rešitvi v spremembi spornega 11. člena omenjenega Zakona in izdaji tozadevnega pravilnika, ob upoštevanju izkušenj vsakodnevnih prakse.



Predaja štafetne palice



Prihod štafete v kombinat



Miha Ham bere voščilo tovarišu Titu

Sprejem ljubljanske štafete v kombinatu

IDEJNO-POLITIČNO USPOSABLJANJE ČLANOV ZK

Komisija za idejnopolično izobraževanje pri Svetu ZK Žito in sekretariat Sveta ZK sta obravnavala osnutek programa dela te komisije. Predlog bo sprejel Svet ZK Žito na svoji prvi seji.

Program se deli na tri področja in sicer:

I. Idejnopolično usposabljanje v osnovnih organizacijah in aktivih ZK.

II. Partijska politična šola.
III. Ustanavljanje knjižnic. Idejnopolično usposabljanje v osnovnih organizacijah in aktivih ZK zajema naslednje teme:

— Izgradnja novih družbenopolitičnih in ekonomskih odnosov in aktualna vprašanja tekoče ekonomske in socialne politike.

— Ljudska obramba in družbena samozaščita.

— Temelji marksizma, socialistična revolucija v Jugoslaviji in povojna graditev.

— Idejnopolična organizacijska in kadrovska krepitev ZK in socialistične subjektivne sile.

— Socializem kot svetovni proces in mednarodna politika.

— Idejna gibanja in aktualne naloge na področju družbenih dejavnosti.

— Metode političnega dela. V skladu z novim sistemom marksističnega in idejnopoličnega usposabljanja organizirajo občinski komiteji partijske politične šole. V to šolo naj bi kadrovali iz vsake OOK ali aktiva po enega člana oz. po določenih kriterijih.

V vsaki OOK naj bi se ustanovila in organizirala knjižnica, ki bi vsebovala marksistično literaturo, literaturo NOB, delavskega gibanja in podobno.



ZAHVALA

Ob mojem življenjskem prazniku, in ob podelitvi NAGRADE MESTA LJUBLJANA se za prejete čestitke iskreno zahvaljujem:

vsem predstavnikom kombinata,
vsem samoupravnim organom,

vsem družbenopolitičnim organizacijam kombinata ter vsem posameznikom.

Franc Puterle

I. Strokovno izpopolnjevanje ter funkcionalno izobraževanje:

DSSS	Udeleženci
— simpozij — samoupravni sistem planiranja	1
— tečaj za skladiščne delavce	1
— tečaj o avtomatski obdelavi podatkov	1
— tečaj civilne zaščite — tehnično reševalne enote	4
— tečaj prve pomoči	3
— posvetovanje o požarni varnosti pri varjenju	2
— tečaj angleškega jezika — nadaljevalni	2
— tečaj angleškega jezika — konverzacija	1
— tečaj nemškega jezika — konverzacija	1
— tečaj za vodje in člane štaba	5
— RKB tečaj	7
— tečaj za strojno knjiženje na strojih ASCOTA	3
— predavanje o zakonu o zagotavljanju plačil	45
— posvetovanje o racionalizaciji toka	1
— posvet iz varstva pri delu	1
— seminar za arhivarje	1
— posvetovanje o deviznem sistemu in organizaciji zunanje trgovine	2
— seminar o menici	3
— seminar o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu	1
— tečaj za pripravo na izpit o zunanjetrgovinski registraciji	1
— tečaj za strojno knjiženje na strojih ASCOTA	1
— seminar oblikovanje in sistemizacija delovnih mest	1
— strokovni izobraževalni seminar ekonomistov	1
— seminar DIR	1
— seminar »združeno delo v tokovih mednarodnega trženja«	2
— seminar »Planiranje izobraževanja«	1
— V. kongres »JUMA«	2
— seminar »STAS«	1
— strojepisni tečaj	1
— strokovna ekskurzija na festival propagandnih filmov v Cannes	1
— seminar »Zakon o združenem delu« — Portorož	4
— seminar — design of a data communication sistem	1
— problemi in metode planiranja v OZD	2
— tečaj nemškega jezika — konverzacija II.	1

TOZD ŠUMI

— tečaj ter preizkus znanja iz higienskega minimuma	45
— tečaj civilne zaščite — tehnično reševalne enote	2
— tečaj za voznika viličarjev	1
— seminar ter preizkus znanja o varstvu pri delu	1
— tečaj italijanskega jezika I.	1
— seminar ter preizkus znanja iz varstva pri delu	5
— tečaj prve pomoči	1
— začetni tečaj nemškega jezika	1
— šolski center Zagreb	3
— RBK tečaj	1
— začetni in nadaljevalni strojepisni tečaj	1

TOZD IMPERIAL

— tečaj za voznike motornih vozil	1
— tečaj iz varstva pri delu ter preizkus znanja	17
— tečaj ter preizkus znanja iz higienskega minimuma	43
— šola za poklicne voznike	1

TOZD PEKARNA KRANJ

— tečaj ter preizkus znanja iz higienskega minimuma	53
— tečaj ter preizkus znanja iz varstva pri delu	20
— seminar o samoupravnih interesnih skupnostih	2
— šolski center Zagreb	1
— tečaj za kurjače	1

TOZD GORENJKA LESCE

— predavanja o obrambi in zaščiti — 2-krat	1
— tečaj Work-factor — hitri postopek	1
— seminar o menici	3
— šolski center Zagreb	2
— tečaj prve pomoči	12
— tečaj iz varstva pri delu ter preizkus znanja	12
— postavitve integralnih sistemov — Jarc ing. Valentin	1

TOZD MALOPRODAJA

— tečaj ter preizkus znanja iz higienskega minimuma	5
— tečaj prve pomoči	4

— posvetovanje o zakonu o zagotavljanju plačil

TOZD TRIGLAV LESCE

— seminar ter preizkus znanja iz varstva pri delu	26
— predavanja za obrambo in zaščito	1
— seminar iz varstva pri delu ter preizkus znanja	1

TOZD PEKARNA DOLENJKA

— tečaj ter preizkus znanja iz higienskega minimuma	2
— tečaj za voznike motornih vozil	1
— seminar ter preizkus znanja o varstvu pri delu	1

TOZD PEKARNA LJUBLJANA

— tečaj ter preizkus znanja iz higienskega minimuma	79
— tečaj civilne zaščite — tehnično reševalne enote	10
— tečaj prve pomoči	8
— šolski center Zagreb	3
— RBK tečaj	2
— tečaj skladiščenega poslovanja	1
— tečaj za vodje in člane štaba	1
— tečaj za voznike motornih vozil	1
— posvetovanje o zakonu o zagotavljanju plačil	1
— seminar o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu	1
— seminar ter preizkus znanja o varstvu pri delu	1

TOZD MLINI

— tečaj za voznike motornih vozil	1
— posvetovanje Žito-hleb	1
— tečaj ter preizkus znanja iz higienskega minimuma	109
— tečaj ter preizkus znanja iz varstva pri delu	20
— tečaj civilne zaščite — tehnično reševalne enote	8
— tečaj prve pomoči	8
— šolski center Zagreb	1
— seminar o marketingu, mlinarstvu in pekarstvu	1
— tečaj za vodje in člane štaba	2
— RBK tečaj	3
— seminar — samoupravna delavska kontrola	1
— tečaj za visokotlačne parne kotle	2
— posvetovanje o marketingu in mlinarstvu	1
— šola za poklicne šoferje	1
— tečaj za voznike viličarjev	1
— seminar iz varstva pri delu ter preizkus znanja	1

Prikaz izobraževanja delavcev v TOZD in DSSS ter število udeležencev od 1. 1. do 31. 12. 1976

II. Število štipendistov v šolskem letu 1976/77:

A. Visoke in višje šole

Pravna fakulteta	1 slušatelj
III. letnik	1 slušatelj
IV. letnik	1 slušatelj
Strojna fakulteta	1 slušatelj
II. letnik	1 slušatelj
Fakulteta za elektrotehniko	1
absolvent	1
(predvidoma konča študij 31. 3. 1977)	
Biotehniška fakulteta	1
absolvent	1
Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo	1 + absolvent
IV. letnik	1 + absolvent

Ekonomska fakulteta	1 slušatelj
I. letnik	3 slušatelji
II. letnik	1 slušatelj
II. let. poslovna smer	1 slušatelj
III. letnik	1 slušatelj
absolvent	1 slušatelj

Višja upravna šola

I. letnik	1
(štipendija začasno ukinjena, ker štipendistka ni opravila pogojev za vpis v drugi letnik)	

B. Srednje šole

Ekonomska srednja šola	1 dijak
II. letnik	1 dijak
IV. letnik	1 dijak
Šola za oblikovalce	1 dijak
IV. letnik	1 dijak
Srednja živilska šola Maribor	1 dijak
IV. letnik	1 dijak
Tehnična srednja šola — strojna smer	2 dijaka
III. letnik	2 dijaka
Konditorska šola Zagreb	1 dijak
I. letnik	1 dijak

C. Učenci v gospodarstvu

Šolski center za blagovni promet	4 učenci
I. letnik	6 učencev
II. letnik	4 učenci
III. letnik	4 učenci
Poklicna živilska šola Maribor	8 učencev
I. letnik	4 učenci
II. letnik	1 učenec
III. letnik	1 učenec
1 učenca mora opraviti samo še zaključni izpit.	
Šolski center Zagreb	1 učenec
III. letnik	1 učenec
Poklicna kovinarsko in usnjarska galanterijska šola	1 učenec
II. letnik	1 učenec

III. Število štipendistov, ki so končali šolanje v letu 1976

Visoke in višje šole

Fakulteta za psihologijo	1
Biotehniška fakulteta	3
Ekonomska fakulteta	4
Pravna fakulteta	1

Srednje šole

Ekonomska srednja šola	2
Tehniška srednja šola — kemija	2
Upravno-administrativna šola	3

Učenci v gospodarstvu

Poklicna živilska šola Maribor	2
Šolski center za blagovni promet	7

IV. Študij ob delu DSSS

Visoka ekonomsko komercialna šola Maribor	3
I. stopnja	3
II. stopnja	4

Visoka šola za organizacijo dela Kranj

I. stopnja	4
II. stopnja	1

Biotehniška fakulteta

III. stopnja	2
--------------	---

Ekonomska fakulteta

Poslovna smer	2
II. stopnja	2
III. stopnja	1

TOZD PEKARNA KRANJ

Visoka ekonomsko komercialna šola Maribor	1
I. stopnja	1



Izobraževanje ob delu je potrebno

Vključevanje članstva ZSMS v sredino kjer biva je eno kritičnejših področij delovanja ZSMS v krajevnih skupnostih, ni še zagotovljena spremljanja mladine iz drugih sredin (kadrovska in članska evidenca ni vzpostavljena tako, da bi to omogočala).

Povezava z ostalimi deli mladine v osnovnih sredinah je še le v začetkih, saj še ni vsebinskih povezav. Povezava s kolektivnimi člani ZSMS v krajevnih skupnostih pa se še vzpostavlja.

Positivno moramo oceniti formiranje krajevnih svetov osnovnih organizacij ZSMS (60 svetov v 14 občinah). Ob tem je potrebno poudariti, da naj se k formiranju krajevnih svetov ne pristopa iz formalnih razlogov, pač pa naj se resnično formirajo delegatsko in povezovalno. Krajevni svet osnovnih organizacij ZSMS mora postati šola delegatskih odnosov v smislu konference delegacij OO ZSMS za vse povezave na nivoju krajevnih skupnosti.

KRAJEVNI SVET OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZSMS — KAJ JE TO?

Ta oblika povezovanja vseh delov mladine v krajevni skupnosti je bistven in s to doseženo stopnjo organiziranja tudi edinstven doprinos v ustavnem preoblikovanju krajevne skupnosti. V krajevni skupnosti se med seboj povezujejo v krajevni svet osnovnih organizacij ZSMS: osnovne organizacije ZSMS s področja združenega dela, vzgoje in izobraževanja, kmetijstva in osnovne organizacije ZSMS v tej krajevni skupnosti, za skupno oblikovanje odločitev, učinkovitejše in dosledno uresničevanje sprejete politike ZSMS ter za usklajeno reševanje skupnih družbenopolitičnih in družbeno-ekonomskih vprašanj. Krajevni svet osnovnih organizacij ZSMS na ustanovni konferenci oblikuje tudi svoj izvršilni organ. Vsaka osnovna organizacija ZSMS, združena v krajevni svet osnovnih organizacij ZSMS, ima enako število delegatskih mest. Osnovne organizacije ZSMS izoblikujejo program, stališča in sklepe, ki so osnovna delovanja krajevnega sveta osnovnih organizacij ZSMS. Njihovo delovanje pa se ureja s pravili in poslovnikom.

Tome Michael

(Nadaljevanje s 5. strani)

Višja upravna šola	2
Višja pravna šola Maribor	1
Upravno-administrativna šola	1
Ekonomsko srednja šola	2
Gimnazija	1

SKUPAJ 27

TOZD ŠUMI

Visoka šola za organizacijo dela Kranj I. stopnja	1
---	---

TOZD IMPERIAL

Visoka ekonomsko komercialna šola Maribor	1
Visoka šola za organizacijo dela Kranj II. stopnja	1
Višja upravna šola	1
Ekonomsko srednja šola	3

SKUPAJ: 6

TOZD GORENJKA

Visoka šola za organizacijo dela Kranj	1
Visoka tehniška šola Maribor	1

SKUPAJ: 2

TOZD PEKARNA LJUBLJANA

Srednja politična šola	1
------------------------	---

TOZD MLINI

Višja pravna šola Maribor	1
Ekonomsko srednja šola	3

SKUPAJ: 4

Poleg navedenih vrst izobraževanja ob delu, želimo delavce v TOZD in DSSS dodatno strokovno usposobiti in sicer z internimi in eksternimi oblikami izobraževanja. S tem v zvezi smo se povezali s kemijsko-tehnološkim šolskim centrom ZAGREB, kateri je usposobljen za izobraževanje delavcev zaposlenih v konditorski dejavnosti.

To izobraževanje se bo v prvi fazi izvajalo v TOZD Gorenjka in v TOZD Šumi, kasneje pa tudi v ostalih TOZD konditorske dejavnosti. V TOZD Gorenjka so se odločili za eksterni način izobraževanja, to pomeni, da bodo njihovi delavci končali II. stopnjo (predpogoj za to vrsto šolanja pa je seveda končana 8-letka) ter dobili verificirana spričevala. V drugi fazi želijo delavce, ki bodo najuspešnejši izobraževati naprej in sicer na III. stopnjo s katero si pridobijo srednjo strokovno izobrazbo.

V TOZD Šumi pa so zainteresirani za interno strokovno izobraževanje, s katerim naj bi se delavci, ki nimajo ustrezne izobrazbe, vendar dolgoletno prakso (kakor tudi mlajši delavci) seznanili z novejšo tehnologijo, ekonomiko, s samoupravnim sistemom, samoupravnimi akti Kombinata itd.

Eksterni način izobraževanja delavcev v TOZD »Gorenjka« je dolgoročni in daje možnosti dejanskega nadaljnega izobraževanja delavcev na srednjih, višjih in tudi visokih šolah. Tak pristop odpira možnost vsakemu zaposlenemu, da do maksimuma izkoristi svoje sposobnosti.

Z razliko od internega izobraževanja v TOZD »Šumi«, ki je kratkoročen daje trenutni uspeh ne nudi pa delavcem nikakršne možnosti za nadaljnje izobraževanje na II. stopnji oz. III. stopnji za pridobitev srednje strokovne izobrazbe. Postopoma bo potrebno izvesti tudi v TOZD »ŠUMI« eksterni način izobraževanja oz. usposabljanja lastnega kadra za ključna delovna mesta v proizvodnji, če bomo hoteli v celoti izvajati sprejeto sistemizacijo delovnih mest v praksi.

Šolanje v omenjenih TOZD se bo predvidoma začelo v II. polovici februarja ter končalo predvidoma konec junija.

Ko bo izdelan program potreb po kadrih do leta 1980 se bo njemu prilagajal tudi program izobraževanja, ter štipendijska politika v okviru Kombinata.

Interes zaposlenih do dopolnilnega izobraževanja oz. študija ob delu na srednjih, višjih in visokih šolah je precejšen. Težava je v tem, da posamezne TOZD v katerih se delavci želijo dopolnilno izobraževati, nimajo programov potreb po takih kadrih in tako nimamo lastnega zaledja kadrov, ki bi lahko zasedali ključ-

na delovna mesta, ob nepredvidenih primerih ko ta ostanejo nezasedena. Zato je nujno v bodoče pred odobritvijo povrnitve stroškov študija preko pristojnega organa, predhodno uskladiti željo posameznega delavca po izobraževanju s programom po določenih poklicih, ki jih bo TOZD potrebovala v določenem obdobju.



Doživeta deklamacija Jasne Novljan

Naloga ZSMS pri uresničevanju Zakona o združenem delu

Zakon o združenem delu je predlog ustave, temelj za nadaljnjo graditev družbeno-ekonomskih ter samoupravnih odnosov. Je nadaljevanje uresničevanja procesa osvoboditve delavca in delovnega človeka v fazi preobrazbe upravljanja v imenu delavcev v neposredno upravljanje delavcev samih. Zakon je sprejet in pred nami stoji naloga za čim hitrejše uveljavljanje zakona v vsakdanjo prakso. Ta naloga ni lahka in zahteva med drugim tudi maksimalno angažiranje vseh družbenopolitičnih organizacij znotraj delovnih organizacij. ZSMS kot družbenopolitična organizacija mladih ima poleg vzajemne funkcije v prvi vrsti tudi opredeljeno aktivno vlogo mladih pri graditvi samoupravne socialistične družbe. Kot taka je torej neposredno dolžna in odgovorna za izpeljavo zakona o združenem delu v našo vsakdanjost.

Vsebina zakona ni nova, je razčlenitev ustave in njegovega dela, ki govori o združenem delu z namenom, da razčisti nekatere nejasnosti ter da vse to zakonsko verificira. Zato ni moč pripraviti enotnega recepta za vse OZD v smislu uresničevanja zakona na nobenem nivoju, ki je izven same delovne organizacije. Vsako šablonsko delo bo izjalovilo resničen namen zakona in bo težilo k pravno formalnemu usklajevanju obstoječih razmer z zakonom. S tem pa ne bo znotraj delovne organizacije nikakršnih bistvenih sprememb, ki bi zagotavljale boljše dohodkovne odnose, ter uresničevanje samoupravljanja delavcev v TOZD. Zakon o združenem delu predstavlja velik korak naprej pri uresničevanju ustavnega koncepta samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov.

Poleg zakona je izhodiščni material za njegovo realizacijo analiza, ki je bila narejena v sleherni TOZD.

Družbeno-ekonomski odnosi in položaj delavca v združenem delu imajo v okviru združenega prevladujoč položaj. Vsaka oblika družbeno-ekonomskih odnosov, ki je opravljena na odtujevanju pogojev in rezultatov dela delavcev je nesprejemljiva. Delavci niso samo ustvarjalci dohodka, temveč tudi nosilci odločanja o njegovi delitvi.

Družbeno-ekonomski položaj mladih ima svoje specifičnosti predvsem pri mladih, ki prihajajo v združeno delo. Vprašanja štipendiranja, pripravništva, delovne prakse, mentor-

stva, podiplomskega dela, so marsikje še odprta in nerešena. Naloga nas mladih je, da z našo aktivnostjo znotraj TOZD skušamo doseči, da se vsi ti nerešeni problemi pozitivno verificirajo v naših samoupravnih aktih.

Na področju stanovanjske problematike so bili doseženi uspehi v smislu hitrejšega reševanja stanovanjskih problemov mladih. Kljub temu pa je še vedno potrebno voditi enotno akcijo proti vsem zaviralnim momentom, ki otežujejo mladim hitrejše reševanje tega problema. Urejene stanovanjske razmere se prav gotovo odražajo na delovnem mestu.

Poseben pomen je potrebno dati odgovornosti za opravljanje samoupravnih funkcij (delavski svet) odboru za medsebojna razmerja, samoupravni delavski kontroli, kajti kljub danim pogojem delegati ne opravljajo zadovoljivo svojih funkcij. Rezultat tega je navidezna nemoč samoupravljanja. V tem smislu je potrebno voditi boljšo kadrovsko politiko, ter predlagati v organe upravljanja politično odgovorne osebe.

Delovna disciplina, osebna odgovornost in notranja kontrola naj bo dodobra opredeljena v samoupravnih sporazumih, kajti le na podlagi tega bo možno tudi ukrepati v primeru nepravilnosti. In ne nazadnje zagotoviti je potrebno obveščeno delovnih ljudi ter javnost dela vseh organov.

Okvirno torej zastopamo naloge, ki naj bi jih imele OO ZSMS v smislu uresničevanja zakona o združenem delu, podrobne izdelave programov in akcij v zvezi s tem pa so OO ZSMS dolžne, da izdelajo same na podlagi specifičnosti dela predhodno izdelanih analiz:

— OO ZSMS naj izdelajo programe izobraževanja svojih članov (bodisi lastne, bodisi v okviru OK, kjer že tečejo enotedenske politične šole);

— OO ZSMS naj obravnavajo oceno stanja oziroma analize svoje TOZD ter jo dopolnijo s svojimi ugotovitvami;

— OO ZSMS naj pripravijo svoj predlog realizacije zakona ter ga uskladijo z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami.

— Posebno pozornost je potrebno posvetiti: štipendiranju, pripravništvu, kadrovski problematiki, vključevanju mladih v organe samoupravljanja, delegatskim odnosom v TOZD, stanovanjski problematiki, nagrajevanja po delu, delovni disciplini in odgovornosti ter in-formiranju.

Iz gradiva za problemsko konferenco »Vloga mladih pri uresničevanju zakona o združenem delu



Tov. Puterleu je voščil tudi tov. Slovenc

FRANC PUTERLE 60-LETNIK

Na predzadnji aprilski dan je naš nekdanji glavni direktor FRANC PUTERLE praznoval svoj 60. rojstni dan.

Kot znanemu družbenopolitičnemu in telesno-kulturnemu delavcu je med drugim čestital tudi predsednik IS skupščine SRS ing. Andrej Marinc.

Z iskrenimi željami za dobro zdravje in dobro počutje smo se ga spomnili tudi mi — njegov bivši kolektiv Žita.

**SLAVKO PUŠ
PREJEL
PRIZNANJE OF**

Na podlagi predhodnega razpisa, predlogov občinskih komisij in mestne žirije za podeljevanje srebrnih priznanj OF je konferenca SZDL mesta Ljubljane sklenila dodeliti priznanja slovenskega naroda za leto 1977 trinajstim občanom in krajevni organizaciji SZDL Nove Jarše.

Med dobitniki priznanja OF je tudi član našega kolektiva Slavko Puš, direktor DE Domžalsko področje v okviru TOZD Mlini Ljubljana. Član ZKS je že od leta 1945. Vrsto let je aktivno delal v Zvezi sindikatov v občini in delovni organizaciji. Še posebno delaven je bil pri razvoju samoupravnih odnosov in pri uresničevanju kadrovske politike. Sedaj je predsednik občinske samoupravne interesne skupnosti za vzgojo in izobraževanje, in član kadrovske komisije pri OK ZKS.

IZ TOZD:

**OSEM NOVIH
ČLANOV OOKZ
V TOZD
TRIGLAV**

Osnovna organizacija ZK v TOZD Triglav v Lescah se je povečala za osem članov. Na sestanku, ki smo ga imeli 24. marca, smo sprejeli v svoje vrste Franca Mačka, Franca Špendala, Jožeta Hribljana, Benedikta Žizmonda, Mileno Gerlovo, Betko Luzarjevo, Martina Luzarja in Marijo Gorčnikovo.

Novoizvoljena sekretarka OOKZ TOZD Triglav Tatjana Kisovec je novim članom čestitala in jim za spomin na sprejem podelila knjige. Čestitkam sta se pridružila tudi sekretar ZK Žito Slavko Puš in direktor TOZD Triglav Anton Pintar. Zaželela sta jim, da bi bili na svojih delovnih mestih uspešni, hkrati pa kritični do nepravilnosti, aktivno naj se vključujejo v reševanje raznih nalog. Samo po taki poti bomo dosegli boljše pogoje za delo, boljše strukturo in boljše možnosti za kadrovanje na odgovornejša mesta v ZK, prav tako pa v samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah.

Štirje novi člani ZK so zaposleni v Tržiču, zato smo v Tržiču organizirali aktiv ZK pekarne Tržič. Za sekretarja aktiva je bil izvoljen Franc Špendal, za njegovega namestnika pa Maček Franc.

Brigita Žagar

Počitnice v naših domovih

Od komisije za družbeni standard ste prejeli zapisnik z datumom 6. 4. 1977.

Kot je razvidno iz točke 5 zapisnika, so bile sprejete nove cene penzijskih uslug, in to: Polni penzion za naše delavce ter za nezaposlene družinske člane (žena, otroci, vzdrževani člani) 60 din
Polni penzion za zaposlene družinske člane (žena oz. mož) 90 din
Polni penzion za tuje goste (tudi za zaposlene otroke oz. starše) 120 din
Polni penzion za otroke, rojene v letih 1968—1975 (naših delavcev) 30 din
Polni penzion za otroke tujih gostov, rojene v letih 1968—1975 60 din
Za otroke, rojene v letih 1976—1977 je brezplačno, vendar nimajo lastnega ležišča.

Cene posameznim obrokom pa so:

	odrasli	otroci
Zajtrk	10 din	6 din
Kosilo	35 din	20 din
Večerja	25 din	15 din

Sprejete so bile tudi nove cene prenočišč: v naših domovih — za naše delavce 20 din — za tuje goste 30 din

Za prenočišče v najetih sobah plačajo tako domači kot tuji gosti dejanske cene prenočišč. Važen je bil tudi sklep pod točko 7.

Vsi tisti, ki gredo na dopust, pa so se prijavili, plačajo vse stalne stroške (stroške najete sobe, taksa), razen če se odjavijo iz opravičljivih razlogov (bolezen, smrt, službena zadržanost). V letošnji sezoni bodo poleg domov »GORELJEK« Pokljuka in »UKANC« Bohinj, ki sta odprta vse leto, v poletni sezoni pripravljene za naše člane in njihove svojce:

— Počitniški dom »MILAN SELAN« v Dramlju s približno enako kapaciteto kot v pretekli sezoni (glej GLASNIK) odprt od 11. 6.—10. 9.

— Počitniški dom »ZATIŠJE« Bašanija s 6 lastnimi sobami oziroma 20 ležišči z 2 najetimi sobami oziroma 6 ležišči v istem času kot Dramalj.

— Počitniški dom »MATERADA« Poreč 1 brunarica s 4 ležišči

— Počitniško naselje na Malem Lošinjju 2 oziroma 3 objekti s po 4 ležišči

Po poročilu Počitniške skupnosti Krško bo Počitniški dom v »MATERADI« Poreč odprt od 1. 6. do 19. 9. 1977.

Turistični objekti na Lošinjju pa:

2 objekta (hišici) zgrajena v letu 1976 od 1. 6. do 15. 10. 1977

1 objekt (hišica) zgrajena v let. letu pa predvidoma od 1. 7.—15. 9. 1977.

V Poreču bo poleg gostinskih uslug treba plačati tudi turistično takso, ki jo bo določila OS

Poreč. Ta taksa je obvezna za goste, stare več kot 10 let.

Režija za nezasedeno ležišče je 15,00 dnevno. Na Malem Lošinjju je cena letovanja, tj. prenočišče za osebo dnevno 12 din, cel objekt (4 ležišča) pa ne manj kot 48 din dnevno.

V tej ceni ni upoštevana turistična taksa.

Za porabo električne energije, plina ter vode se zaračuna 15 din za objekt dnevno.

Po informacijah TOZD »IMPERIAL« bo imenovana TOZD v 2 objekta razmestila svoje prijavitelce, 1 objekt pa ostane za ostale TOZD in DSSS.

Pri razporejanju prijavitelcev upoštevajte, da je letna sezona od 1. oziroma 11. 6. do srede septembra.

— Da moramo v glavni sezoni prvenstveno razporediti člane s šoloobveznimi otroki;

— Prijavitelce TOZD »ŠUMI«, ki imajo kolektivni dopust od 1.—25. 7. 1977;

— »GORENJKA«, ki imajo tudi kolektivni dopust v avgustu;

— upoštevati naše člane, prijavitelce, katerih zaposleni družinski člani imajo pravtako kolektivni dopust in šoloobvezne otroke.

Ponovno apeliramo na prijavitelce oziroma na zadolžene, ki jih razporejajo, da jih razporedijo na vso sezono, ker ne bo mogoče ustreči vsem in jih razporediti v glavni sezoni in še posebej v juliju do srede avgusta!

Prilagamo prijave (kolikor jih že niste prejeli), prosimo, da jih izpolnite in pošljete do najkasneje 3. maja 1977!

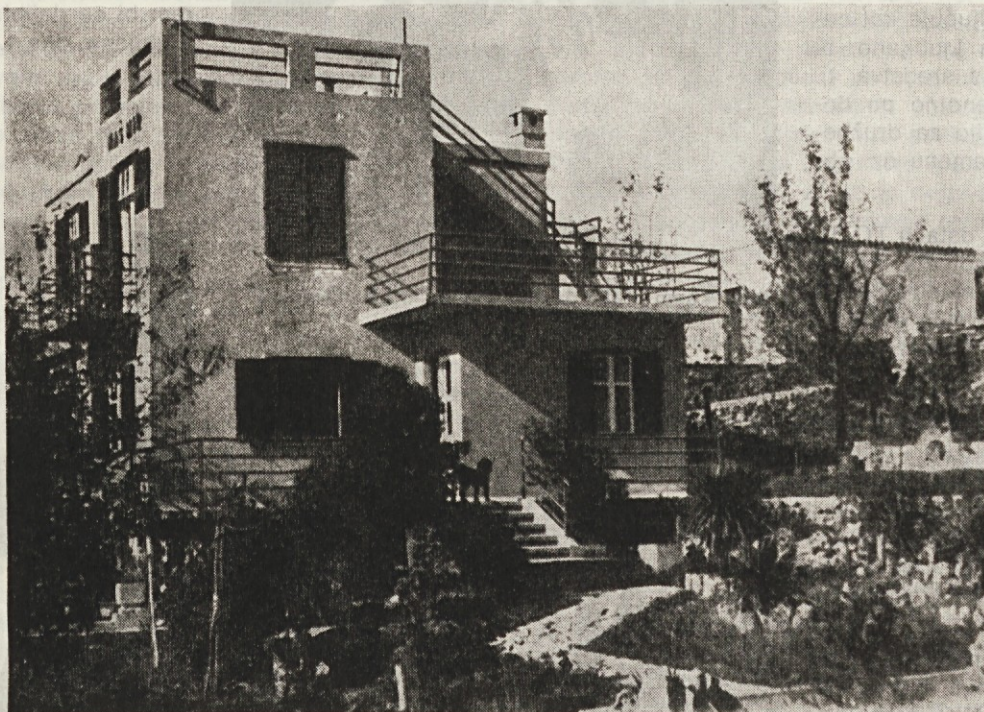
Po sporočilu Počitniške skupnosti Krško bodo za prvomajske praznike odprti počitniški objekti v Materadi in na Lošinjju. V času prvomajskih praznikov bo počitniška skupnost nudila le prenočišča po ceni brez hrane in posteljnine. V Materado in na Lošinj je treba prinesiti posteljnino s seboj (na Lošinj tudi v času letnega dopusta!).

Član skupnosti, ki bo preživel prvomajske praznike v objektih skupnosti, mora poslati rezervacijo najkasneje do 25. 4. 1977.

Tudi v počitniškem domu »Milan Selan« v Dramlju bo možno preživeti prvomajske praznike in bo zato pripravljen naš novi dom (tj. nova hiša). Tudi za hrano bo poskrbljeno, če se bodo reflektanti prijavili pravočasno.

Kdor želi podrobnejše informacije o letovanju v katerem od naših domov, naj se oglasi na DSSS I. nadstropje soba 16 ob sredah od štirinajste do sedemnajste ure.

S tem želimo omogočiti nemoteno redno delo v pisarni, zainteresiranim pa dati vse informacije.



Počitniški dom v Dramlju

V preteklem obdobju šestih mesecev je OO ZSMS delovala po statutu in zastavljenem programu konference. Delo je temeljilo na delu komisij po posameznih področjih, n sicer:

Komisija za idejnopolitično delo:

Komisija je v mesecu oktobru pripravila mladinski politični seminar za nova vodstva mladinskih aktivov po TOZD v osnovni organizaciji ZSMS Žito. Seminarja se je udeležilo 35 članov. Obravnavali smo naslednje teme:

- konferenca neuvršenih v Colombu;
- metode političnega dela;
- samoprispevek II;
- priprava in vodenje sestankov.

Druga naloga je bila evidentiranje in sprejem novih članov. Število novosprejetih članov se je povečalo za nekaj več kot 100% (od 50 na sedanjih 108).

Komisija za LO in DS:

Pripravila je več predavanj in sicer o mestu in vlogi delovnega človeka v SLO združeno s strelskim tekmovanjem in pojasnitvijo zakona o ljudski obrambi ter zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah. Pripravlja in evidentira pa tudi člane za vstop v prostovoljne enote TO ter za MDA. Pripravlja pa tudi ustanovitev MPPČ Žito.

Komisija za kulturo:

Delovanje te komisije se je osredotočilo predvsem na organiziranje proslav, ob vseh državnih in kulturnih praznikih. Pripravila pa je tudi tri likovne razstave, in sicer ob Tednu komunista (likovna in kiparska razstava moščanskih samoukov), ob slovenskem kulturnem prazniku 8. februar (likovna razstava mladega slikarja samouka Vinka Prežlaja iz Bohinja), ter ob dnevu žena (razstava samouka Marjana Pančurja iz Ljubljane). Ustanovila pa je tudi recitatorsko in dramsko skupino.

Šestmesečno delo osnovnih organizacij ZSMS ŽITO Ljubljana

Komisija za informacije:

gajanjih v občini in kombinatu. V Glasniku Komisija je skrbela za popolno in pravočasno informiranje članstva o vseh pomembnih doživiljskega kombinata Žito ima rezervirano tudi eno stran za informiranje članstva. Zaradi preobširnosti materiala in zaradi prevelike količine le-tega se je odločila še za izdajo svojega lastnega glasila Ginseng, katerega prva številka je izšla v mesecu februarju.

Komisija za šport in rekreacijo:

Pripravila je več smučarskih tekmovanj in pa tudi sodelovanje na vseh smučarskih tekmah, na katerih je sodeloval kombinat Žito. V teku pa je tudi prvenstvo v malem nogometu med TOZD. Odigrana je bila prva tekma med ekipama TOZD Pekarne in DSSS, ki se je končala z rezultatom 8 : 4 (2 : 2).

Komisija za organiziranost, razvoj in kadrovska vprašanja:

Uredila je kadrovske evidenco, sedaj pa pripravlja še podelitev statotov in značk ZSMS vsem članom.

Komisija za del. akcije in prireditve:

V mesecu oktobru je pripravila in izvedla kviz ZNANJA IN SPRETNOSTI, za prehodni pokal, za izvedbo pa se je povezala z vojašnico BRATSTVA IN ENOTNOSTI. Vojaki so poskrbeli tudi za ples po končanem tekmovanju. V pripravi pa je nov spomladanski kviz, ki bo po vsej verjetnosti v mesecu aprilu. Seveda pa ne smemo pozabiti tudi na sodelovanje posameznih komisij in celotne osnovne organizacije s komisijami oziroma predsedstvom ZSMS Ljubljana Moste-Polje.

**ODGOVORNOST
DELAVCEV
V ZDRUŽENEM
DELU
TER POSTOPEK
ZA
UGOTAVLJANJE
KRŠITEV
DELOVNIH
OBVEZNOSTI**

Zakon o združenem delu v poglavju o medsebojnih delovnih razmerjih govori tudi o odgovornosti za delovne obveznosti za katere izpolnjevanje so delavci vzajemno in osebno odgovorni. Delavci so odgovorni za nespoštovanje odločitev sprejetih v delovni organizaciji, v kateri dela, za kršitve delovnih obveznosti in za druge kršitve delovne discipline, če jih stori po svoji krivdi.

Za razliko od ZMRD zakona o združenem delu primeroma našteva katere hujše kršitve delovnih obveznosti lahko določi samoupravni splošni akt delovne organizacije. Glede na določbo 194. čl., v katerem je o tem govora, bo lahko delovna organizacija s svojim samoupravnim splošnim aktom določila, katere so hujše kršitve delovnih obveznosti v okviru tega člena, bo lahko torej te določbe prilagodila okoliščinam specifičnim za svojo delovno organizacijo.

Zakon o združenem delu v 195. čl. določa disciplinske ukrepe, ki se smejo izreči delavcu, ki krši delovno obveznost ali zaradi drugačnih oblik kršitev delovne discipline. Pri tem prinaša novost in sicer denarno kazen. Denarna kazen se lahko izreče le za hujše kršitve delovnih obveznosti, ki jih zakon taksativno našteva. Denarna kazen se sme izreči delavcu do višine, ki jo določa zakon. Zakon o delovnih razmerjih, ki je že v končni obdelavi, bo vseboval natančna določila o višini denarne kazni in namene, za katere se sme uporabiti sredstva od denarnih kazni.

Enako kot denarna kazen se sme izreči tudi disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja le za hujše kršitve delovnih obveznosti in sicer za tiste, s katerimi se povzročijo motnje v razmerjih pri opravljanju del oz. nalog, onemogoča ali otežuje delo drugih delavcev ali kako drugače moti delovni proces.

Zakon tudi predpisuje, da se zaradi neupravičenega izostanka z dela zaporedoma najmanj 5 delovnih dni izreče disciplinski ukrep prenehanje delovnega razmerja. Ta določba pa ne pomeni avtomatičnega suspenza, saj se mora tudi v takem primeru izvesti postopek pred disciplinsko komisijo na podlagi katerega se izreče prenehanje delovnega razmerja.

(Nadaljevanje na 9. strani)

Plan družbeno-politične reklame za leto 1977

Po dogovoru so se stroški za družbenopolitično reklamo za leto 1976 razdelili po TOZD v naslednjih zneskih:

	din
1. TOZD Mlini Ljubljana	250.000,00
2. TOZD Imperial Krško	220.000,00
3. TOZD pekarnarje Ljubljana	70.000,00
4. TOZD Šumi	55.123,90
5. TOZD Maloprodaja	10.000,00
6. TOZD Pekarna Dolenjska	45.000,00
7. TOZD Pekarna Kranj	50.000,00
8. TOZD Triglav Lesce	53.000,00
9. TOZD Gorenjka Lesce	60.000,00
SKUPAJ	793.123,90

V letu 1977 bi plan sredstev za družbenopolitično reklamo znižali na 70 mio S din, tako da bi po dogovoru med TOZD bili stroški za posamezni TOZD razdeljeni po naslednjem ključu:

1. TOZD Mlini	210.000,00
2. TOZD Imperial	200.000,00
3. TOZD Pekarna Ljubljana	45.000,00
4. TOZD Šumi	50.000,00
5. TOZD Maloprodaja	10.000,00
6. TOZD Pekarna Dolenjska	40.000,00
7. TOZD Pekarna Kranj	45.000,00
8. TOZD Triglav	45.000,00
9. TOZD Gorenjka	55.000,00
SKUPAJ:	700.000,00

Blagovni vzorci za potrebe družbenopolitične reklame bi se iz 18 mio S din v lanskem letu znižali na 15 mio S din letos, tako, da bi se skupaj znižali stroški za družbenopolitično reklamo iz denarnih sredstev in blagovne reklame v višini 13 mio S din.

Iz celotne mase sredstev za leto 1977 naj bi se to 60 % (42 mio) združevalo na nivoju kombinata, medtem ko bi 40 % (28 mio) sredstev delili TOZD oz. njihovi samoupravni organi, po ključu, ki je predviden za vsak TOZD posebej. Z vsoto 42 mio S din bi se v glavnem pokrivala propagandne akcije, ki so zveznega, republiškega kakor tudi mednarodnega pomena in kjer kombinat s svojim imenom nastopa enotno. 28 mio S din pa bi TOZD porabili v njihovih akcijah na lokalnem ali regionalnem področju. Če je na terenu posamezne TOZD organizirana kakšna večja prireditev ali proslava, se kombinat poleg TOZD vključuje kot celota in pokrije del stroškov. Za Ljubljano, bi bilo najbolje, da se združijo vsa sredstva, tj. vseh ljubljanskih TOZD in se enotno po dogovoru s posamezno TOZD delijo za družbenopolitično reklamo; to je po namenu oz. obsegu same akcije.

Ta sredstva, kakor tudi sredstva ostalih TOZD, ki so se združila na nivoju kombinata, naj bi razdeljevala posebna komisija, imenovana od Sveta delegatov. Sredstva bi se delila po izdelanem pravilniku in v skladu s sprejetim planom.

Nadalje se sredstva delijo po dejavnostih:

- za družbenopolitične organizacije in društva;
- za športno dejavnost;
- za kulturno-prosvetno dejavnost;
- za reklamne objave v časopisih, revijah, almanahih, RTV.

Največ sredstev v letu 1977 je namenjeno za Biotehnično fakulteto, HK Olimpija, Pohod po poteh partizanske Ljubljane, HK Jesenice, smučarska tekmovanja kot so Planica, Kranj-

ska gora in druga mednarodna tekmovanja. Velik del sredstev bi namenili za gledališča, kulturne ustanove in prireditve kot so Borštnikovo srečanje, Kulturni teden v Šentvidu, prireditve Slovenskega okteta, razstavo slovenskih likovnih samorastnikov v Trebnjem. Sodelovali bi tudi v letošnjih družbenopolitičnih proslavah in borčevskih srečanjih, ki so v okviru praznovanja 40-letnice prihoda tov. Tita na čelo partije in njegove 85-letnice, 35-letnice osvoboditve in drugih pomembnih jubilejev. Večji zneski so naslednji:

— HK Olimpija	150.000
— Biotehnična fakulteta	120.000
— Smučarska tekmovanja	40.000
— HK Jesenice	20.000
— Pohod po poteh partiz. Lj.	20.000
— Reklamne objave v sredstv. obveščanja	48.000
— Borčevske proslave	50.000
— Sodelovanje na kult. prir.	120.000
SKUPAJ	568.000

Ostanek sredstev do 70 mio S din (132.000) pa se deli na manjše zneske za lokalne prireditve, tekmovanja, proslave, za društva, KS, klube itd.

Ker so letošnja sredstva zelo skopo odmerjena, se bomo morali vsi potruditi, da jih kar najbolj namensko in racionalno uporabljamo. Sredstva niso namenjena samo za podporo, ampak, da se koristijo vsi predvideni mediji za čimvečjo afirmacijo in udled celotnega kombinata, kakor tudi vsake posamezne TOZD in DE. Stremeti je treba k temu, da se udeležujemo in sodelujemo na takšnih prireditvah, kjer je odmevnost in udeležba največja. Skrbeti je treba, da je naša propaganda na vidnem mestu in da pritegne ter vzbudi interes pri gledalcu tj. potrošniku. Temu primerno mora biti prilagojen design, vsebina in oblika vsake naše propagandne akcije, za kar se bodo morali posebno potruditi za to poklicane strokovne službe.

Direktor splošnega sektorja
Janez Slovenc

Poročilo o sodelovanju

Poročilo o sodelovanju med Živilskim kombinatom ŽITO Ljubljana, Šmartinska 154 in Hokejskim klubom OLIMPIJA Ljubljana.

Sodelovanje med Hokejskim klubom Olimpija in Živilskim kombinatom ŽITO teče že 12. leto. V lanskem letu smo porabili za to sodelovanje



Podprli smo veliko družbenopolitičnih manifestacij



175.000,— din in imamo s HK Olimpija sklenjeno pogodbo. Do sedaj smo koristili reklamne storitve kluba tako, da smo pionirsko, mladinsko in člansko ekipo opremili z reklamnimi napisi. Enako smo sodelovali tudi s HK Tivoli. Reklame na dresih so bile Bazooka, Visoki C in ŽITO. Uspešno so nas reklamirali tako doma kot na tujem, na Jesenicah, v Zagrebu, Beogradu in Subotici. Poleg tega imamo napis na ogradi (banda), letos je bil posvečen 100-letnici Šumija, drugače pa smo imeli napis Kombinatar ŽITO in Pekatete. Za bando stoji tudi pano z napisom Bazooka.

Preko celega leta so se prodajale vstopnice, na katerih je bil napis Živilski kombinat ŽITO, prav tako smo stalno koristili plakate in zvočne reklame. Poleg zgoraj omenjenih uslug je naša sindikalna organizacija koristila ugodne aranžmaje v inozemstvu z enodnevnimi izletji. To so bili čarterski poleti v Holandijo, Zahodno Nemčijo, Bolgarijo, Madžarsko, Vzhodno Nemčijo in Švico. Po tej pogodbi je naš kolektiv dobival za vsako športno srečanje po 115 vstopnic po 20.— din za 32 tekem, kar znaša skupaj 70.600 din.

V letu 1976 sta bila dva TV prenosa, eden z Jesenic, drugi iz dvorane Tivoli, katerega je prenašal prvi in drugi program kakor tudi televizija Koper, tako da je bil zajet cel jugoslovanski prostor in severni del Italije. Prenosa sta trajala pet ur in naše reklame so bile pogosto vidne. V primerjavi s ostalimi reklamnimi dejavnostmi, če zajemamo poleg ostale reklame še televizijo, je le-to sodelovanje razmeroma poceni in zelo odmevno. Po globalni analizi je hokejski šport s svojo popularnostjo precej prispeval, da se je širilo ime kombinata ŽITO in njegove dejavnosti v celotnem jugoslovanskem prostoru.

Kot pomoč klubu imamo stalno zaposlena dva hokejista, ki sta člana prvega moštva HK Olimpije in imata status državnih reprezentantov (Albreht Janez), medtem pa je Jakič Janez, igralec prve zvezne lige. Albreht Janez je pri nas na delovnem mestu referent nabave 15. obračunske skupine — povprečni osebni dohodek za leto 1976 je bil 4.597,30 din, kar znaša na leto bruto 85.035,— din. Je tik pred zaključkom študija na višji upravni šoli.

Jakič Borut je električar v 10. obračunski skupini in ima povprečni OD v letu 1976 3.532,60 dinarjev, kar znese bruto 65.341,80 din letno. Tudi on končuje elektrotehnično šolo v Ljubljani. Skupaj znašajo OD 150.376,80 din.

Poleg finančnih sredstev za reklamo in propagando ter OD za oba igralca, smo lansko leto porabili za degustacije, uvajanje in utrjevanje novih proizvodov ob raznih hokejskih tekmovanjih še nadaljnjih 12.000 din, tako da smo za sodelovanje s HK Olimpija porabili:

reklama	175.000,— din
blagovni vzorci	12.000,— din
osebni dohodki	150.376,80 din
skupaj	337.376,80 din

Hokejski klub Olimpija predlaga, da bi v letošnjem letu na podlagi obojestranskih interesov podpisali samoupravni sporazum, po katerem bi se definirale obojestranske obveznosti. Ljubljana, dne 1. 4. 1977.

Direktor splošnega sektorja
Janez Slovenc



(Nadaljevanje z 8. strani)

Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih

Oba opisana disciplinska ukrepa to je denarna kazen in prenehanje delovnega razmerja se lahko odložita za čas, ki ga v skladu z zakonom (zakon o delovnih razmerjih) določa Samoupravni splošni akt, če delavec v času odložitve izvršitve kazni ne prekrši znova huje delovnih obveznosti se šteje, da ukrep ni bil izvršen.

Zakon prinaša nekatere novosti tudi za primer, ko delavec povzroči pri delu škodo. Če delavec ravna iz hude malomarnosti ali namena mora škodo povrniti. Postopek za ugotavljanje višine škode ostaja isti, to je komisijaska ugotovitev zneska. Če pa natančna ugotovitev ni mogoča, zakon predvideva, da delavci s svojim splošnim aktom, s katerim se urejajo delovna razmerja določijo pavšalno odškodnino. Odškodnino v pavšalnem znesku je lahko določena samo za dejanja, ki so taksativno določena v samoupravnem splošnem aktu.

Do uveljavitve zakona o združenem delu je bil za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti pristojen odbor za zaščito delovnih dolžnosti ali v nekaterih primerih, kar odbor za medsebojna razmerja. Po novem se bo ustanovila disciplinska komisija, ki jo bodo sestavljali predsednik in liho število članov. Le-te volijo delavci, kot se voli delavski svet za čas, ki je določen v samoupravnem splošnem aktu. Pristojnost za organiziranje disciplinske komisije ostaja v temeljni organizaciji, vendar lahko delavci v isti delovni organizaciji ustanovijo skupno disciplinsko komisijo, ki bo ugotavljala kršitve delovnih obveznosti v več temeljnih organizacijah. Zakon določa tudi, da mora biti določeno število članov disciplinske komisije izven TOZD in jih volijo delavci z liste, ki jo določi zbor združenega dela občine, v kateri je TOZD na predlog sindikata. V členih 202 in naslednjih govori zakon o naslednjem postopku po katerem se odloži ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti. Pri tem je zakon ohranjen veljavne roke in pa predvsem poudaril vlogo sindikata v celotnem poteku postopka.

Zakon o združenem delu je začel veljati 8. dan po objavi v uradnem listu SFRJ. S tem dnem je prenehala veljavnost nekaterim zakonom, temeljne organizacije združenega dela pa morajo svoje samoupravne splošne akte uskladiti s tem zakonom v rokih, ki si jih določajo v programih za izvajanje tega zakona, najpozneje pa v dveh letih njegove uveljavitve.

Prvega januarja 1977 je začel v SR Sloveniji veljati Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki je celovito obdelal problematiko, prej zajeto v Zakonu o zakonski zvezi iz leta 1946, Zakonu o razmerju med starši in otroki iz leta 1947, Zakonu o posvojitvi iz leta 1946 in Zakonu o skrbništvu iz leta 1965. Našteti zakoni so bili v pristojnosti federacije in jih je izdala zveza z veljavnostjo za vso Jugoslavijo. Novi zakon je reguliral tudi snov zajeto prej v Zakonu o premoženjskih razmerjih med zakonci iz leta 1950 in snov iz Zakona o rejništvu iz leta 1960, kar pa je že prej sodilo v republiško pristojnost.

Razen formalnih novot, ki jih je ta zakon uvedel z enovitim urejanjem pravne problematike s področja rodbinskega prava, pa je novi zakon uvedel tudi nekaj vsebinskih sprememb. Predvsem je poudariti, da je po novem zakonu izenačena izvenzakonska skupnost z zakonsko zvezo v pravnih posledicah med partnerjima. Že po naravi same stvari pa takšno izenačenje ne more biti popolno. Dolžnost skupnega življenja zakoncev, ki je temeljna posledica zakonske zveze v izvenzakonski skupnosti sploh ni dolžnost ampak je nujni pogoj takšnega razmerja, tako da pojmovno ne moremo govoriti o izvenzakonski skupnosti, če ni skupnosti življenja. Upoštevati je tudi, da lahko partner, ki noče prostovoljno izpolnjevati svojih dolžnosti, vsak čas zapusti drugega partnerja in na tak način skupnost razdre. Kakor nastanek, tako je tudi prenehanje skupnosti neformalno, ni odvisno od obstoja okoliščin, določenih v zakonu, tako kot je to pri razvezi zakonske zveze.

V uvodnih določbah so razen določitve vsebine postavljena načelna izhodišča zakona in opredeljene posameznih institutov in razmerjih, ki jih zakon ureja.

Posebej je opozoriti na določbo s katero se uresničuje ustavno načelo o popolni enakopravnosti nezakonskih otrok z zakonskimi (čl. 235/3 Ustave SRS): pravice in dolžnosti otrok do staršev in sorodnikov in obratno, pravice in dolžnosti staršev in sorodnikov do otrok niso odvisne od tega, ali so otroci rojeni v zakonski zvezi ali izven nje. Glede na popolno izenačitev nezakonskih otrok z zakonskimi Zakon nima več predpisov o pozakonitvi.

Novi zakon je nadalje v znatni meri povečal obseg nalog socialnega skrbstva na področju zakonske zveze in družinskih razmerij. Nekatere teh nalog so novost v rodbinski zakonodaji: ustanovitev zakonskih svetovalnic, in skrb za vsakoletno valorizacijo preživnin, druge pa so prenešene iz pristojnosti sodišč na občinske skupnosti socialnega skrbstva. Tako je po novem organ občinske skupnosti socialnega skrbstva pristojen, da dovoli sklenitev zakonske zveze med skrbnikom in varovancem oz. med bratranec in sestrično in da dovoli mladoletnikom skleniti zakonsko zvezo: pristojen je tudi, da opravi pravni poskus v razveznih postopkih.

V pravu zakonske zveze (drugi del zakona) je najprej opozoriti na novo določbo, ki po eni strani zahteva od družbene skupnosti, da z izobrazbo, zdravstveno vzgojo s pomočjo strokovnih služb in zakonskih svetovalnic omogoči bodočim zakoncem, da se prijavijo za skupno življenje, zakoncem pa pomaga pri izvrševanju njihovih medsebojnih dolžnosti in dolžnosti do otrok, po drugi strani pa zavezuje bodoče zakonce, da pred sklenitvijo zakonske zveze obiščejo zakonsko svetovalnico. Bodoča zakonca morata potrdilo o obisku zakonske svetovalnice predložiti matičarju ob prijavi nameravane sklenitve zakonske zveze. V razpravah o zakonski svetovalnici so bili številni glasovi zoper obveznost obiska češ, da predvsem pomeni protiustavno omejevanje svobode odločanja o sklenitvi zakonske zve-

ze. Zakonodajno pravna komisija Skupščine SRS ni bila tega mnenja. Obveznost obiska zakonske svetovalnice, sicer otežuje pogoj za sklenitev zakonske zveze, vendar predvsem v interesu bodočih zakoncev, ki se morata, da bi njuna odločitev o sklenitvi zakonske zveze res bila zavestno svobodna, seznaniti z vsemi posledicami svoje odločitve, tako glede njihovih medsebojnih razmerij kot tudi z možnostmi za uresničevanje njune ustavne pravice do svobodnega roditeljstva (čl. 233 Ustave SRS) in glede njihovih razmerij do otrok. Ker pa zakonska zveza ni zgolj privatna zadeva zakoncev, ampak je kot najpogostejši temelj družine tudi stvar interesa družbe, je zakonodajalec po ustavi upravičen in tudi zavezan (čl. 235/L Ustave SRS), da tako uredi način sklepanja zakonske zveze, da bo odločitev bodočih zakoncev res svobodna, posledica resne presoje, na katero naj odločilno vpliva tudi obvezna priprava na zakonsko zvezo. Zakonske svetovalnice morajo ustanoviti občinske skupnosti socialnega skrbstva v treh letih od uveljavitve zakona tj. od 1. januarja 1980. Da bi svetovalnice lahko spolnjevale svoje naloge, bodo morale biti primerno organizirane, imeti bodo morale strokovnjake, ki bodo sposobni zagotoviti ustrezno stopnjo in kvaliteto informiranja na področju psihologije, zdravstva, socialne politike in prava, zgraditi bo treba sistem informiranja in izdelati programe. Ker je za vse to potreben daljši čas, je obveznost obiska svetovalnice in predložitve potrdila o svetovanju odločena do 1. januarja 1980.

Pri premoženjskih razmerjih med zakoncema je novi zakon v glavnem prevzel ureditev po prejšnjem temeljnem zakonu o zakonski zvezi, vendar pa je normiral princip, ki kaže predvsem na pravičnejše vrednotenje dela žene: pri delitvi skupnega premoženja se šteje, da sta deleža zakoncev na skupnem premoženju enaka, če zakonca ne dokažeta, da sta prispevala k skupnemu premoženju v drugačnem razmerju. Nova je tudi določba, da se skupno premoženje lahko razdeli tudi ob prenehanju ali razveljavitvi zakonske zveze, pa tudi, v času trajanja zakonske zveze in sicer, bodisi po sporazumu zakoncev, bodisi na zahtevo enega ali drugega zakonca. Doslej je bilo v teoriji in praksi nesporno, da se skupno premoženje deli ob prenehanju ali razveljavitvi zakonske zveze; možnosti, da se premoženje deli tudi v času trajanja zakonske zveze po sporazumu zakoncev ali na zahtevo enega ali drugega zakonca, pa nekateri niso priznavali. Zato je pravilno, da je zakonodajalec nedvoumno rešil to vprašanje.

Razveza zakonske zveze je z novim zakonom temeljito reformirana. Zakon pozna samo en razvezni razlog; nevzdržnost zakonske zveze. Če je zakonska zveza iz kateregakoli vzroka nevzdržna, sme eden ali drugi zakonec zahtevati razvezo. S to določbo daje zakon večjo ingerenco družbi v nadzorovanju razvez, kajti sodišče mora v vsakem posamičnem primeru raziskati kompleksno stanje v zakonu, da bi lahko ugotovilo, ali naj se zakonska zveza razveže.

Na ta način se nasproti prejšnjim predpisom tudi omejuje možnost razveze, ker se lahko zakonska zveza razveže samo tedaj, če sodišče ugotovi, da je nevzdržna. Po prejšnjem zakonu je zadostovalo v primeru tako imenovanih absolutnih razvezanih razlogov samo obstoj določena dejstva npr. prešuštva, zlobne oz. neupravičene zapustitve ipd., in ni bilo potrebno ugotavljati, ali je to dejansko pripeljalo do omajanosti zakonskega razmerja.

Novi zakon izhaja iz stališča, da je za družbo pomembno samo vprašanje, ali je zakonska zveza že tako globoko in trajno omajana, da je ni več mogoče rešiti (tj. da je nevzdržna). V takem primeru je treba zakon razvezati, ne glede na vzrok in odgovornost za nevzdržnost, kajti nadaljnji obstoj zakonske zveze ni niti v interesu zakoncev niti v interesu otrok, s tem pa tudi ni v interesu družbe. Ker odgovornost za omajnost ni pravno pomembna, se lahko zakonska zveza razveže tudi na zahtevo zakonca, ki je kriv za tako stanje v zakonski zvezi. Vprašanje krivde se ne postavlja, sodišče je ne ugotavlja. V tem smislu pomeni veljavna ureditev ublažitev sedanjih pogojev za razvezo.

Iz tega sledi, da je v veljavnem zakonu dosledno izpeljano sodobno pojmovanje razveze kot zdravila za neuspele zakone, ki v no-

vejših, posebno pa v socialističnih zakonodajah izpodriva koncept razveze, kot (indirektno) sankcije za kršitev zakonskih dolžnosti. Družbena kontrola nad razvezo, imanentna konceptu razveze kot zdravilu za neuspele zakone, je v novem zakonu odpravljena ali vsaj zmanjšana z uvedbo sporazumne razveze. Če sta se zakonca sporazumela, da se razvežeta, ni nobene potrebe, da bi sodišče ugotavljalo nevzdržnost zakonske zveze in tako razgaljalo osebna, intimna razmerja zakoncev; ni potrebno, da bi zakonca »bredla skozi nekoristno umazanijo ločitvenega procesa«. Pri sporazumni razvezi mora biti dolžnost sodišča le v tem, da ugotovi, da so primerno zavarovani interesi otrok in da sta zakonca uredila medsebojna razmerja, predvsem premoženjskega značaja, da ne bi kasneje prišlo do sporov. Zakon zato določa, da lahko sodišče razveže zakonsko zvezo na podlagi sporazuma zakoncev, če sta predhodno sklenila dogovor o razmerju do svojih otrok (o njih varstvu, vzgoji in preživljanju), ki ga je dolžno sodišče oceniti s stališča koristi otrok in če sta se dogovorila o delitvi skupnega premoženja o morebitnem preživljanju zakonca in o stanovanju.

Med pravnimi posledicami razveze zakonske zveze je v zakonu nekaj novih rešitev samo v ureditvi preživljanja zakonca po razvezi. Ker pri nas ni več mnogo zakonskih zvez, ki bi pomenile tragično nujni pogoj eksistence zakonca, izgublja preživljanje po razvezi pomen osnovnega in trajnega vira življenjskih sredstev — to postaja osebno delo. Do preživljanja je zato po novem zakonu upravičen samo zakonec, ki ne more delati, in tudi sicer nima sredstva za življenje. Vprašanje krivde za razvezo tudi za preživljanje ni več pomembno; pri odločanju o preživljanju pa sodišče lahko upošteva vzroke, zaradi katerih je postala zakonska zveza nevzdržna. Na podlagi te določbe bo lahko sodišče kljub obstoju pogojev zavrnilo zahtevek na preživljanje, če bi bila določitev preživnine nepravična glede na ravnanje in obnašanje zahtevajočega zakonca med zakonsko skupnostjo v razmerju do zakonca, ki naj bi dajal preživljanje. Preživnina se lahko po novem priznava tudi samo za določen čas, dokler si razvezani zakonec ne uredi razmer, npr., da si prej nezaposlena žena poišče zaposlitev.

Predpisi novega zakona o preživljanju temeljijo na principu socialne pravičnosti, krivda za razvezo ni upoštevana. Če si zakonec ne more sam zagotoviti sredstev eksistence, ali če je zaradi zakonske zveze v bistveno slabšem položaju glede pridobivanja, je dolžan to breme po razvezi prevzeti drugi zakonec, če je to v njegovi moči.

Med določbami o razveznem postopku je zanimiva nova ureditev pravnega poskusa. Ta se je v dosedanji praksi opravljal dokaj formalistično in zato pogosto ni imel željenega učinka. Po novem opravljajo pravni poskus skupnosti socialnega skrbstva in sicer tako v primeru, če zahteva razvezo s tožbo en zakonec, kot tudi v primeru, če zahtevata zakonca sporazumno razvezo. Zakonca se morata pravnega poskusa udeležiti osebno brez pooblaščenec. Če zakonca ne prideta na pravni poskus, praviloma trpita pravne posledice, ki so določene v korist zakonske skupnosti: če sta sporazumno predlagala razvezo se šteje, da je predlog umaknjen; če ne pride tožnik, se šteje, da je tožba umaknjena. Osebe pristojnega organa občinske skupnosti socialnega skrbstva, ki vodijo pravni poskus, si morajo skupno prizadevati, da se zakonca poravnata, opozoriti ju morajo na vse posledice razveze zanju in za njune otroke.

Pri pravni ureditvi razmerij med starši in otroci se je najprej zadržati pri določbah o ugotavljanju izvora otroka, predvsem o ugotavljanju nezakonskega očetovstva, kajti izboljšanja pravnega položaja oziroma izenačitev položaja otrok, rojenih izven zakonske zveze s položajem zakonskih otrok je lahko deležen le tisti otrok, katerega očetovstvo je ugotovljeno. Zakon mora zato ugotavljanje očetovstva urediti tako, da bo otrok z neugotovljenim očetom čim manj. Upoštevati je, da mora biti spričo nizke moralne zavesti, pogostih pojavov sebičnosti in neodgovornosti, ki se kažejo tudi v tem, da nezakonski očetje nočejo prostovoljno priznati otroka za svojega, poseben podarek na sodnem ugotavljanju očetovstva.

(Nadaljevanje na 10 strani)

KRAJŠE NOVICE

Po programu mladinske organizacije je bila sklicana tudi ustanovna konferenca Krajevnega sveta ZSMS Nove Jarše. Konferenca so se udeležile le tri OO ZSMS. Poudariti je potrebno, da se te konference ni udeležil nihče z Občinske konference ZSMS, čeprav bi morali oni oz. Konferenca mladih iz krajevnih skupnosti speljati konstituiranje Krajevnega sveta ZSMS.

Opozarjamo vse zainteresirane, ki bi se hoteli vključiti v MPPČ (Maldinska partizanska pohodna četa), naj se čimprej prijavijo pri referentu za LO in DS v svoji TOZD, ali pa direktno, pri TOME MICHELU iz računskega centra (DSSS, soba 7). MPPČ intenzivno obuja revolucionarne tradicije NOB in neposredne vezi med borci II. grupe odredov, je izobraževalna baza mladih v smeri pridobivanja moralnih vrednot socialistične družbe. MPPČ je že po samem načinu predvsem pohodna. Pohodov je lahko več vrst: orientacijski pohod, pohod po poteh revolucije, pohod, ki naj mladino spozna z značilnostmi naše ožje in širše okolice, tekmovalni pohod. **Torej zainteresenti, pohitite!**

Po programu komisije za šport in rekreacijo se je začelo prvenstvo v malem nogometu med mladinskimi ekipami v TOZD. Odigrana je bila že trening tekma in sicer med ekipama DSSS in TOZD Pekarne Ljubljana. Zmagala je ekipa TOZD Pekarne z rezultatom 8:4 (2:2). Ob tem rezultatu naj sporočim, da so ekipe lahko mešane (mladinke in mladinci), vendar morajo biti zaposleni v tisti TOZD, ki jo zastopajo.

Opozarjam tudi referente komisije za LO in DS po TOZD, da se bliža rok za evidentiranje v prostovoljne enote TO. Prosim, da spisek evidentiranih članov pošljete čim prej predsedniku komisije.

Brigadirji! Razporede letošnjih delovnih akcij ste lahko prebrali v biltnu GINSENG, vendar do sedaj še nismo dobili nobene prijave. Upam, da je dovolj takih, ki bi radi šli na MDA, zato naj jih spomnim, da je potrebno o njihovi odsotnosti (čas za izredni plačan dopust nad 7 dni odobri delavski svet TOZD) še veliko dogovorov in razprav v OO ZSMS, ki ga pošilja na določeno mladinsko delovno akcijo.

KAKO PRODATI?

Kruha je veliko vrst. Imamo belega, črnega, rženega, koruznega — le kdo bi vse našteval.

»Hlebček« je ime prodajalne v našem mestu, kjer imajo vse vrste kruha, peciva in sladkarij, za vsak okus in denarnico. Sploh je naša prodajalna hudo

(Nadaljevanje z 9. strani)

V zakonu je nova določba, po kateri ima organ socialnega skrbstva posredovalno vlogo pri ugotavljanju očetovstva oziroma možnost, da vpliva na odločitev očeta nezakonskega otroka, da pripozna, otroka za svojega: ko dobi občinska skupnost socialnega skrbstva matičarjevo obvestilo o rojstvu otroka, pokliče mater, da izjavi, koga šteje za očeta. Če mati to pove, pokliče občinska skupnost socialnega skrbstva tega možkega, da izjavi ali je otrokov oče. Taka izjava velja za pripoznanje očetovstva. Če do pripoznanja ne pride, lahko otrok toži na ugotovitev očetovstva.

Po veljavnem zakonu je za tožbo na ugotovitev očetovstva predviden poseben prekluzivni rok. Toži se lahko dokler otrok ne dopolni 23 let. Če pa je domnevni oče umrl, se lahko vložijo tožba samo v roku enega leta po njegovi smrti.

Po novem bo lahko pripoznal očetovstvo možki, ki je star vsaj 15 let, če je le razsoden.

Pravno domnevo, da je oče otroka, rojenega v zakonski zvezi ali 300 dni po prenehanju zakonske zveze, mož otrokove matere, lahko poleg materinega moža, matere in otroka spodbija po novem tudi tisti, ki misli, da je otrokov oče. Tožbo mora vložiti v enem letu od tedaj, ko je bilo vpisano očetovstvo v matično knjigo. Otrok lahko toži samo v času petih let po polnoletnosti, za mater je rok od sedanjih šestih mesecev podaljšan na eno leto od otrokovega rojstva; za očeta velja po novem subjektivni in objektivni rok. Subjektivni rok — ki je podaljšan na eno leto — začne teči od tedaj, ko oče zve za okoliščine, ki opravičujejo sum, da otrok ni njegov, objektivni rok petih let pa začne teči z otrokovim rojstvom. Roki so podaljšani zaradi spremenjenega načina življenja, za objektivnim rokom petih let za očeta pa se je vendar hotelo zavarovati trajnost razmerja, čeprav na račun materialne resnice.

Pri določbah o ugotavljanju očetovstva upošteva novi zakon tudi možnost umetne osemenitve kot enega izmed načinov za svobodno odločanje o rojstvu otrok. Ugotavljanje očetovstva za otroka, spočetega z umetno osemenitvijo matere ni dovoljeno.

Pravne ureditve pravic in dolžnosti staršev in otrok, posebne roditeljske pravice, veljavni zakon ni bistveno reformiran glede na prejšnje pravne predpise. Omeniti je le naslednje pomembnejše novosti in spremembe:

— starši, ki ne živijo skupaj z otrokom, imajo pravico imeti z njim osebne stike, razen če občinska skupnost socialnega skrbstva glede na korist otroka ne določi drugače. Pravica do stikov je sedaj urejena le za primer razveze zakonske zveze otrokovih staršev.

Po novem ima pravico do stikov roditelj v vseh primerih, ko nima otroka pri sebi, tj. razen v primeru razveze in razveljavitve zakonske zveze tudi tedaj, če je otrok rojen izven zakonske zveze, pa roditelja ne živita skupaj, če je otrok roditelju odvzet, če je dan v rejništvo, morebiti celo tedaj, je roditelju odvzeta roditeljska pravica.

— Roditelj, ki nima otroka pri sebi, odloča sporazumno z drugim roditeljem o vseh vprašanjih, ki bistveno vplivajo na otrokov bodoči razvoj. Ta določba je izjema od pravila, da izvršuje v primeru, če starši ne živijo skupaj, roditeljska pravico samo tisti od njiju, pri katerem otrok živi in omogoča skupaj z določbo o osebnih stikih določeno kontinuiteto v razmerju med roditeljem in njegovim otrokom in vsaj delno uresničitev želje roditelja po nadaljevanju skrbi za otroka;

— Po novem lahko pridobi po odločbi sodišča popolno poslovno sposobnost tudi mladoletnik, ki je postal roditelj, če so za to podani važni razlogi. Taka ali podobna določba, ki zlasti materi izven zakona rojenega otroka omogoča, da sama skrbi za koristi svojega otroka, je vsekakor potrebna.

Pri preživljanju je omeniti določbo, po kateri lahko zavezanec in upravičenec preživljanja skleneta pred skupnostjo socialnega skrbstva dogovor o preživnini. Tak dogovor predstavlja izvršilni naslov.

Zakon ima tudi določbo o obvezni vsakoletni valorizaciji preživitve glede na dvig življenjskih stroškov; valorizacijo bo opravila skupnost socialnega skrbstva, ki bo izdajala tudi odločbe o spremembah višine preživitve.

POSVOJITEV

Določbe novega zakona o posvojitvi se bistveno razlikujejo od ureditve po zakonu o posvojitvi. Novi zakon pozna samo popolno posvojitvi, s katero se posvojenec popolnoma izloči iz rodbine naravnih staršev (kar pomeni, da vse medsebojne pravice posvojenca, naravnih staršev in drugih sorodnikov prenehajo) in pride povsem v rodbino posvojitelja, v kateri dobi položaj naravnega otroka posvojitelja z vsemi pravicami in dolžnostmi v razmerju do posvojitelja in do njegovih sorodnikov.

Zakon ne normira nobenega razmerja med sorodniki, ki niso v razmerju starši-otroci. Zato določba o prenehanju medsebojnih pravic in dolžnosti posvojenca in naravnih sorodnikov oz. o nastanku medsebojnih pravic in dolžnosti posvojenca in sorodnikov posvojitelja za razmerja rodbinskega prava nima praktičnega pomena. Posvojitelji se vpišejo v rojstno matično knjigo kot posvojenčevi starši; popolne posvojitve ni mogoče razvezati.

Pogoji za (popolno) posvojitve so taki, da omogočajo posvojitve otrok, pri katerih ni izgledov, da bodo lahko živeli s starši ali so ti izgledi minimalni. Po čl. 141 veljavnega zakona je mogoče posvojiti samo otroka, čigar starši so neznani, ali že leto dni neznanega prebivališča, ali ki so otroka zapustili, ali pred pristojnim organom privolili, da dajo otroka v posvojitve.

Pri tem zadnjem pogoju zadostuje v določenih primerih (če je enemu roditelju bila odvzeta roditeljska pravica ali če trajno ni sposoben izraziti svoje volje, tj. če je njegova volja defektna npr. zaradi duševne bolezni ali slabosti), tudi privolitev enega roditelja. Posvojitve ni mogoče opraviti preden ne preteče eno leto od spolnitve enega od gornjih pogojev. Posvoji se lahko tudi otroka, ki nima živih staršev.

Če zakon že določa, da ni potrebna privolitev roditelja, ki mu je odvzeta roditeljska pravica, bi bilo dosledno, da bi se lahko dalo otroka v posvojitve tudi v primeru, če se obema staršema odvzame roditeljska pravica, in to takoj, ko postane odločba o odvzemu roditeljske pravice pravomočna. S stališča določb o roditeljski pravici, posebno pa o odvzemu roditeljske pravice, ki bi praviloma bil trajen ukrep, se seveda postavlja vprašanje, ali je sploh v redu, da starši, ki jim je odvzeta roditeljska pravica s posvojitvijo za vedno izgubijo svojega otroka.

Po novem zakonu se posvojitve opravi po predpisanem postopku in izreče z odločbo o posvojitvi. Pred odločitvijo o posvojitvi se lahko da otroka za določen čas v rejništvo bodočim posvojiteljem, da se ugotovi, ali se bosta posvojenec in posvojitelj lahko živela v novi položaj in da bo posvojitve posvojenca v korist.

Podobno kot pri zakonski zvezi je tudi pri posvojitvi določeno, da je posvojitve neveljavna, če niso bili izpolnjeni pogoji, ki jih zakon taksativno našteva. Postopek za razveljavitve posvojitve lahko uvede pristojni organ občinske skupnosti socialnega skrbstva po uradni dolžnosti pa tudi na zahtevo posvojenca, njegovih staršev in posvojitelja. V zakonu ni povedano, da z razveljavitvijo prenehajo posledice posvojitve, tako kot pri razveljavitvi zakonske zveze, samo za naprej.

Pomembna novost zakona je določba o posvojitvi po tujem državljanu. Tujec lahko posvoji otroka, ki je jugoslovanski državljan le, če ni mogoče najti posvojitelja med našimi državljanji. Za tako posvojitve je potrebno soglasje republiškega organa za socialno skrbstvo in republiškega organa za notranje zadeve.

REJNIŠTVO

Na določene spremembe, ki jih prinaša novi zakon v ureditev rejništva je vplivalo predvsem novo vrednotenje vloge in položaja rejništva. Omenjeno je že bilo, da rejnik izvršuje določena upravičenja, ki jih imajo sicer starši v okviru roditeljske pravice. Tu gre predvsem za varstvo in vsakodnevno, redno vzgojo rejenca. Zakon žal ni v popolnosti odstranil dosedanje negotovosti glede tega, ali gre do upravičenja rejnikom.

Sicr pa je novi zakon razširil razloge, zaradi katerih se lahko da otrok v rejništvo (tudi če iz različnih razlogov npr. zaradi slabih materialnih razmer staršev otrok ne more živeti pri starših). V rejništvo se posebej lahko dajo

otroci z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Pri skrbništvu povzema novi zakon v bistvu prejšnjo ureditev. Zato zakon v tem delu nima pomembnejših vsebinskih novosti. Omembe vredna je morda le določba, da lahko funkcijo skrbnika prevzamejo tudi družbenopravne osebe, ki potem imenujejo osebo, odgovorno za izvajanje skrbništva.

Pravna služba

UMRL JE DRAGO PERC

Vsako slovo od prijatelja in delovnega tovariša je vedno težko in težje še toliko bolj, če to pride tako nepričakovano, kakor je prišlo tvoje od nas, Drago. Na dan pred našim velikim praznikom dela, ko smo skupaj pričakovali in proslavljali prihajajoče praznične dneve, polni načrtov, kako jih bomo preživeli — si bil z nami vred ves prešeren in razigran. Veselil si se, da boš dneve, za katere si tudi ti v svojem življenju mnogo doprinesel, praznoval sproščeno in z navdušenjem.

Usoda ti tega ni naklonila. Ob zori tega dne si prekinil pot — pot, ki je tipična za slovenskega proletarca. Prišel si med nas iz Štajerske, kjer si se rodil kot sin revnega bajtarja ter že v rani mladosti videl in okusil vse krivice in težave takratnega časa. Mladost ti ni ostala v lepem spominu — saj si bil za mnogo tega prikrajšan, dano pa ti je bilo, da si se skupaj s tvojimi moral boriti za svoj obstanek ter iskal pot, ki bi vas pripeljala v boljšo bodočnost. Konec vojne, ko je naša domovina spet lahko široko zadihala v svobodi, si se takoj vključil z vso svojo mladeniško voljo in hotenjem v obnavljanje porušenega. Leta 1947 pa si prišel med nas mlinarje. Tvoja življenjska pot te je vodila iz mlina v Bistri v mlin Logatec, od koder si prišel v Ljubljano. Tvoja naravna nadarjenost in odlična delavska zavest sta ti omogočila nadaljni razvoj na tvoji življenjski poti. Izkusil si in videl — koliko in kaj je vse doseženega v delu, ki si ga opravljal od tvoje vključitve v mlinarski poklic do danes. Tvoja angažiranost pri delu in intenzivna samoupravna aktivnost je bila nagrajena z lepim priznanjem — redom dela — ki ti ga je dal predsednik naše socialistične republike tov. Tito. To priznanje ti je poplačalo vso tvojo zagnanost in te postavilo v vrsto najbolj zavrednih samoupravljalcev. Poln načrtov in misli nas zapuščaš kot predsednik delavskega sveta DE Ljubljanskega področja kombinata »Žito«. Kolektiv, ki te je izvolil na to odgovorno mesto, te je spoštoval kot iskrenega zagovornika samoupravnega delovanja in kot zagovornika delavskih pravic.

Mlajšim sodelavcem si — z namenom, da bi dojeli čas in pravilno ocenjevali in vrednotili današnjo stvarnost — vedno poizkušal prikazati pogoje, v katerih si ti in naš delovni človek moral živeti takrat, ko je trajala borba za življenje. Venomer si jim poudarjal, da moramo — poleg pridobljenih pravic — s polno odgovornostjo izpolnjevati tudi naše dolžnosti, ki so sestavni del naše samoupravne ureditve.

Tvoj nenaden odhod pušča vrzel v naših vrstah. Ko se zavemo, da ne bo več tvojih dejanj in besed, šele spoznamo, da bomo morali vse to opraviti v bodoče brez tebe. Opravili pa bomo lažje, ker nas bo spremljala misel nate in na tvoje opravljeno delo. Vsem tvojim, ki jih zapuščaš — se pridružujemo v žalosti — tebi pa za vse hvala in naj ti bo naša zemlja lahka.

nobel. Prometa je na milijone, osebje pa nikoli nima časa za odmor.

Samo novi, temno rjavi kruh nihče noče. Ponujajo ga prodajalke, ponujajo ga poslovalja, kupi pa ga nihče.

— Kaj nam bo ta »kmečki« kruh — pravijo meščanke.

— Za nas je predrag, nismo mi toliko gosposki — pravijo vaščani, ki so po opravkih v našem mestu in jih trebih glasno opozarja na svoj obstoj.

Trudijo se prodajalke, trudi se šef — temno rjava kruha ne kupi nihče.

Znižali so tudi ceno, enkrat, dvakrat, vendar brez rezultata. Nočejo ga ne mestni ne vaški.

V tistih dneh pa so dobili prodajalca, ki je zagotovil, da bodo ljudje od njegove kupovali ta nesrečni kruh.

Štruca je namesto na ploščice, zložil pod pult in čakal na ugodno priliko.

Ob osmih je prišla Pepelnikova Mara, žena mestnega zdravnika, ki je bila sila pomembna prebivalca našega mesta. Vse kar je dejala Mara, je bilo prav, vse kar je oblekla, je bilo moderno in ženske so jo takoj posnemale; katerikoli recept je povedala, že so vse hitele pripravljati te nove gurmanske specialitete.

— Kilo belega, tepo za pečenega in pet žemljic, — pečenega je zažrgolela. Novi prodajalec ji je izročil naročeno, potem pa se je nagnil čez pult in šepnil:

— Dobili smo novo vrsto kruha, ki ga hranim za prijatelje in res dobre stranke. Tudi za vas sem dal enega na stran!

Izpod pulta potegne štruco temno rjavega kruha, ji ga zavije in izroči.

Pepelnikovi so se oči kar zasvetile:

— Odlično. Takoj sem vedela, da ste dober prodajalec. Tale kruh mi pravi tudi za jutri, kar dve kilji bom vzela. — In je odšla.

Pepelnikova Mara pa ne bi bila, kar je, če se ne bi takoj pohvalila vsem prijateljicam, da je dobila izreden kruh, ki je zelo zdrav, pa tudi predrag ni.

Prva je pritekla v pekarno Anka iz banke. Vzela je kar tri štruca. Za njo pritekče Kati iz občine. Pa Zdenka, Beti, Vesna in ostale, vse upehane.

Kruha je že ob desetih zmanjkalo.

Frizerka Neli je imela tisti dan veliko dela in je prišla v pekarno šele ob enajstih. Ni verjela, da je že ves temno rjavi kruh prodan. Ko se je nekoliko pomirila, je zagrozila z inšpekcijo, kjer jih bo zatožila zaradi protekcije.

Drugi dan poslovalja ni prišel na delo — odgovarjal je inšpekciji zaradi selekcioniranja kupcev.

P. S. Če boste hodili skozi naše mesto in pred pekarno že ob petih videli vrsto, vedite, da tam prodajajo ta kruh.

Letošnje festivalske prireditve

OPERA — OPERA — OPERA

Šivic: »Himna« — LJUBLJANA

Hercigonja: »Jama« — NOVI SAD

Krajač—Metikoš—Prohaska: »Gubec-Beg«, Grgić-Kabiljo: »Jalta, Jalta« — ZAGREB

Händel: »Xerxes«, Mozart »Die Entführung aus dem Serail« — LEIPZIG, DDR

Telemann: »Pimpinone«, Pergolesi: »La serva padrona« — WARSZAWA, Poljska

BALET — BALET — BALET — BALET

Adam: »Giselle« — BEOGRAD

Prokofjev: »Romeo in Julija« — LENINGRAD, SSSR

O'Riada: »Lugh of golden Arm«, »Devil to pay«, Crumb: »Yerma« — IRISH BALLET

Pugni: »Pas de quatre«, Bartok: »Mandarin«, Banfield: »Dvboj«, Čajkovski: Romeo in Julija« — JUGOSLOVANSKI FESTIVALSKI AN-

SAMBEL

Stravinski: »Žar-ptica«, Feldman: »Summer-space« — THEATRE DU SILENCE, France

GLEDALIŠČE — THEATRE — THEATRE

Shakespeare: »Hamlet«, »Antony and Cleopatra« — PROSPECT THEATRE, Great Britain

Kafka: »Bericht für eine Akademie« — WIESBADEN, BRD

Barber: »Medeia«, Antoniou: »Cletemnistra« — HELLENIC CHOREODRAMA, Ellas

»Elsinore« (Hamlet) — KRAKEN, USA

Akutava: »Rošomon«, Smiljanić: »Ljubavna pisma Sofije Malovražić« — MAJA DIMITRIJEVIĆ, Beograd

Kosmač-Povše: »Balada o trobenti in oblaku« — PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE, Nova Gorica

Satirični kabaret »METLA« Ljubljana

FOLKLORA — FOLKLORE

Srečanje z ljudskimi pevci, godci in plesalci

Ansambel z otoka BALI, Indonesia

Folklorni ansambel PJATNICKOG, SSSR

Ansambel »Šlansk«, Poljska

Ljubljanske folklorne skupine

KONCERTI — CONCERTS — KONZERTE

Gewandhausorchester Leipzig, DDR

Masterworks Chorale, San Mateo and San Francisco Symphony Orchestra, USA

Slovenska filharmonija, Ljubljana

Simfonični orkester RTV Ljubljana

The Scholars, Great Britain

Pedro Soler, flamenco, España

Christopher Kite, cembalo, Great Britain

Illinois Glee Club, USA

Bayer-Männerchor, Leverkusen, BRD

Sunil Kumar, sitar, Shankar Lal, tabla, India

Miloš Mlejnik, violončelo, Ljubljana

Pro musica rara, Ljubljana

Eva Novšak-Houška, mezzosopran, Ljubljana

Duo Pahor-Slama, flavta, cembalo, Italia

Sodelovali bodo tudi nagrajenci drugih jugoslovenskih gledaliških in glasbenih festivalov.

Ugotavljamo, da večina smučarjev ne ve, da je na Kaninu, edinem visokogorskem smučarskem centru v Jugoslaviji, možno smučanje vse do konca meseca junija. Letošnja izredna obilica snega pa bo smučarsko sezono podaljšala tudi v mesecu juliju.

Do sredine junija so vam na razpolago smučišča v Skripih med postajo C in D. Proga je do tega datuma dolga 2000 m, višinska razlika pa znaša 600 m. Tu obratuje krožna kabinska žičnica kapacitete 900 oseb/h. Po 15. juniju pa prenesemo 2 vlečnici v Veliki Graben. Tukaj je proga dolga 400 m višinska razlika pa znaša 150 m. Kapaciteta obeh vlečnic znaša 400 oseb/h.

Žičnica na Kanin je dolga 6000 m in premaga višino 1800 m v času 35 minut. Cena povratne karte znaša 40 din, dnevno 70 din in tedensko 300 din. Za skupine in sindikate nudimo posebne popuste. Poleg gondolske žičnice se nahajata še dve prenosni vlečnici. Trenutno je na postaji C 300 cm snega, na postaji D pa 700 cm. Žičnica obratuje vsak dan razen ponedeljka ob 8.00, 9.00, 11.00, 13.00 in 15.00. Ob ponedeljkih vršmo redna vzdrževalna dela žičnice in zato pelje gondolska žičnica na Kanin le ob 9.00 uri, s Kanina se pa vrača ob 15.00 uri.

Žičnica obratuje po tem urniku skozi vse leto, saj je Kanin prijetna izletniška točka ob vsakem letnem času.

Kaj vam poleg smučišča še lahko ponudimo?

— Penzion v naših hotelih Alp (po ceni 160 din po osebi v dvoposteljni sobi) in Kanin (po ceni 200 din po osebi na dan v dvoposteljni sobi). Skupinam in sindikatom nudimo za bivanje nad tri dni posebne popuste. Če koristite v naših hotelih penzion, dobite jutraj, pred odhodom na Kanin blok, ki vam omogoča koriščenje penzijskega kosila na Kaninu, v naši restavraciji Prestreljenik na višini 2202 m. Naša restavracija ima 400 sedežev.

— Vsi gostje naših hotelov imajo brezplačno na razpolago bazen v hotelu Kanin (dimenzije 16x8).

Prijatelji visokogorskega smučanja



Smučarski center ATC Bovec

Imamo tudi savno (cena 30 din za 1 uro) ter možnost podvodnih masaž v samem bazenu (cena 10 din za 10 minut).

— Vsak dan razen torka imamo v hotelu Alp plesno glasbo, kegljišče pa obratuje dnevno od 16. ure do 23. ure, razen ob torkih.

— Za skupine, ki želijo vaditi tudi v telovadnici, lahko brezplačno nudimo sodobno urejeno telovadnico bovške osnovne šole.

— V obeh hotelih imamo TV aparat namenjen gostom.

Okolico Bovca z dolino Trente je polna edinstvenih prirodnih lepot, ki privlačujejo vedno večje število ljubiteljev narave, saj so zelo redki kraji, ki se lahko pohvalijo s tako nepokvarjeno in čisto naravo ter kristalno čistimi rekami.

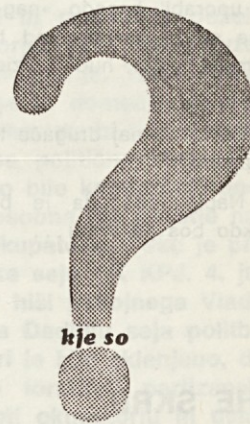
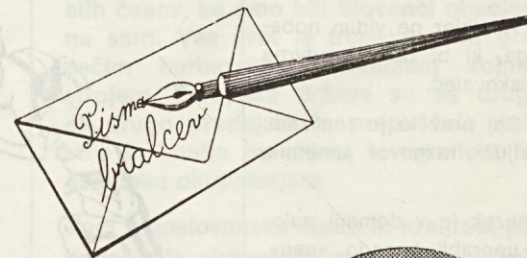
Želimo, da se sami prepričate o naših smučiščih, da bi vaše člane lahko informirali o možnostih smučanja pri nas. Zato vabimo, da nas obiščete. V prilogi vam pošiljamo potrdilo, ki vam omogoča brezplačno prenočišče v dvoposteljni sobi in dnevne karte za žičnico.

Prosimo vas, da o svojem obisku obvestite po telefonu (065) 86-021 našega vodjo prodaje tov. Šuligoja ali vodjo recepcije tov. Žagarja.

V našem hotelu Kanin vas pričakujemo do konca julija katerikoli dan razen v času od 29. aprila do 3. maja, ko imamo kapacitete že razprodane.

Na svidenje!

ATC BOVEC



kje so

tu je še dovolj prostora za vaša pisma

SLIKA

Imam tvojo sliko na zidu, da skriva grde madeže na njem, zato ne zahtevaj, da ti jo vrnem. Vem, da si spoznal, da mi ne pomeni veliko. Nisem zaljubljena, ne, ne, to je zato... Še dolgo boš čakal name, čakal boš veliko časa.

Nisem zaljubljena, ne pozabi tega. Sem le v enem izmed trapastih obdobj, zato te kličem...

Želela bi te videti, vendar razumi, ne zato, ker bi mi mnogo pomenil. Torej, če te pokličem, ne delaj senzacij iz tega, ne govori svoji klopi o nama. Nisem zaljubljena, ne, ne, to je zato...

Majda Javernik

— Sramota! Konj, ki ste mi ga včeraj prodali za debel denar, mi je zjutraj poginil!

— Čudno! To meni ni nikdar napravil!

Zdravnik pregleduje bolniški karton in ugotavlja:

— Kaže, da se bo izmazal: krvna slika kaže dobro, pritisk je skoraj normalen, temperatura je normalna. Kje pa je pacient, sestra?

— Včeraj so ga pokopali!

Frizer prepričuje stranko, naj preizkusi nov preparat za rast las.

— Zagotavljam vam, da je nekaj izrednega! Le pogledjte, kakšen sem bil jaz, preden sem začel uporabljati to čudo, reče in si sname lasuljo.

— To je moje najnovejšo delo, razlaga umetnik obiskovalcu.

— Je popolnoma realistično in se imenuje Zidarji pri delu.

— A nikjer ne vidim nobenega, ki bi delal!? odvrne obiskovalec.

— Saj prav to je realizem, zaključí razgovor umetnik.

Janezek je v domači nalogi uporabil besedo »nag«. Oče se je seveda nad to nemoralnostjo hudo razjezil.

— Kako pa naj drugače to napišem?

— Napiši pač, da je bil nekdo bos do vratu...

THE SKRB ZA LEPSHI YEZICK

Živilski kombinat Žito Ljubljana n. sol. o., Šmartinska 154, TOZD Imperial Tovarna gumijevih bonbonov in pekarna n. sub. o., Krško, C. 4. julija 86, je z novimi žvečilnimi gumiji poskrbel za zares lep in čist slovenski jezik.

Pred dnevi mi je prijatelj ponudil žvečilni gumi. Na škatlici je z velikimi belimi črkami zapisano SMOKE in z nekoliko manjšimi še RELAX. Torej SMOKE RELAX. Ker so mi bili žvečilni gumiji zares všeč, sem ga vprašal, kje jih je kupil. Mislil sem si, da jih je kupil v Italiji ali v Avstriji, pa sem se pošteno zmotil. Pri nas jih je kupil. V naših trgovinah, in izdeluje jih naša tovarna, ki izdeluje še drugi dve vrsti gumijev z zvonečimi, a žal neslovenskimi imeni. DENTI RELAX in FRESH RELAX se imenujeta.

Tonic water, Schweppes, boutique, Commerce, buffet, bistro ne bodo več tako sami. Saj so dobili nove bratce — iz družine Relax.

Rekreacijska vadba občanov v drugi polovici življenja

Ni dvoma, da bi si moral človek, če si hoče ohraniti sposobnosti, zdravje in dobro počutje itd. ukvarjati s športno rekreacijo v vseh obdobjih svojega življenja. To pa velja še posebno za čas, ko začno posamezni funkcionalni sistemi in podsistemi slabše delovati, s tem se postopoma zmanjša sposobnost prilagajanja med delom in življenju nasploh. Znano je, da z redno in načrtno dejavnostjo na področju športne rekreacije lahko bistveno upočasimo proces zmanjševanja funkcionalnih in delovnih sposobnosti.

Ta proces zaviranja je odvisen od več dejavnikov, med temi imajo pomembno vlogo pogostost ukvarjanja s posameznimi športno-rekreacijskimi dejavnostmi, pravilne vsebinske izbire le-teh in pravilna odmera ali določanje stopnje obremenitve med vadbo.

Da bi bolje razumeli celotno dinamiko starostnih pojavov in na temelju le-teh načrtovali dejavnost na področju športne rekreacije, si najprej oglejmo nekatere bistvene spremembe, ki spremljajo pojave staranja.



Šport pomlajuje

Starostne spremembe

Med mnogimi spremembami, ki spremljajo življenje starejšega človeka, so z vidika delovnega področja športne rekreacije pomembne le nekatere.

Telesna višina in teža sta med posameznimi pokazovalci vidna že na prvi pogled in prav gotovo značilna za posamezna starostna obdobja. Številni gerontologi navajajo podatke, da telesna višina raste nekako do 20 leta, nato je ustaljena do 50—65 leta, potem pa počasi upada.

Zmanjšanje višine seveda ne bi pomenilo nič posebnega, če ne bi vzroki za tak pojav imeli večji negativni predznak. Višina se zmanjša predvsem zaradi slabosti mišic, okostja, hrustancev, sklepov, medvretenčnih ploščic, to pa seveda vpliva na oblikovanje hrbtenice: ta postane bistveno drugačna, kot je bila npr. tedaj, ko je bil človek star 25 let.

Še posebej moramo omeniti slabosti hrbtnih mišic oziroma tistih vzdolž hrbtenice, ki veliko pripomorejo k pravilni drži in s tem seveda tudi do optimalne višine posameznika.

Proučevanja so pokazala, da je pojav starostne zgrbljenosti hrbtenice pri tistih posameznikih, ki so skrbeli za svojo telesno kulturo, in so se vse življenje ukvarjali tudi s športno rekreacijo, nastopil mnogo kasneje in v milejši obliki ali pa je povsem izostal.

Posebno priporočljive so vaje za krepitev mišic, in to predvsem tistih, ki ležijo ob hrbtenici. Teh vaj je več in jih lahko delamo v telovadnici, TRIM kabinetu ali pa kar doma.

Tudi telesna teža je tisti dejavnik, ki mu moramo posvečati določeno pozornost. Znano je, da človek počasi pridobiva težo, in če le-to ponazorimo s krivuljo, potem ta v mladosti raste, potem je ustavljena, nato pa ali pade ali pa se še do nadaljnjega zvečuje.

Če se telesna teža zmanjša zaradi naravnih starostnih procesov, torej brez bolezenske osnove, potem to ni nič nenavadnega. Večjo

zaskrbljenost pa v današnjem času povzroča prevelika telesna teža, to pomeni preveliko število maščobnih ali toliččnih celic, ki po sedanjih spoznanjih prekomerno obremenjujejo organizem. Če v mladosti za obremenitev ne povzročajo večjih težav, pa so te v starosti vse bolj vidne. Debela plast potkožnega tkiva resnično pomeni breme za vse organe, organske sisteme in podsisteme. Ker je v starosti zaznaven opad delovanja srca in ožilja, dihal, živčno-mišične funkcije itd., potem odvečna telesna teža še bolj bremeni že tako oslABLJENE telesne funkcije.

Z vidika ohranjanja primerne zdravstvenega stanja, psihofizičnih in delovnih sposobnosti itd. pomeni nenehna skrb za primerno, to je optimalno telesno težo, pomemben prispevek k upočasnitvi procesov, ki vodijo v drugi polovici življenja v prehitro zmanjšanje človekovih življenjskih sil.

Ni dvoma, da je ključ uspeha v uravnavanju pridobljene in oddane energije, to pomeni na eni strani kalorično in vitaminsko primerno prehrano, na drugi pa nenehno in načrtno dejavnost na področju športne rekreacije.

Ob tem moramo omeniti vsakršno propagando, ki po načelu porabniške miselnosti zasipa ljudi z neutemeljenimi »recepti« za hujšanje, vitko linijo itd. Podobno velja tudi za različne vaje, ki naj bi imele »čudodelne« učinke, ki naj bi se pokazali v kar se da kratkem času. Dejavnosti cikličnega značaja (hoja, tek, kolesarjenje, plavanje itd.), ki traja dlje časa in bolj spodbujajo srce z ožiljem, dihalo, živčno-mišični sistem itd., so učinkovito sredstvo, da število maščobnih celic ne preseže določenega optimuma.

Tudi kosti, sklepi in mišice se z leti spremenijo, vendar pa kostne celice razmeroma dolgo lahko opravljajo svojo nalogo. To še posebno takrat, kadar le-te dobivajo dovolj dražljajev, predvsem od mišic in se določenim stalnim obremenitvam primerno prilagodijo. S tem se seveda krepijo in tako ostanejo dovolj močne, da lahko kljubujejo številnim zlomom in drugim poškodbam, ki vse prerade spremljajo obdobje starosti.

Spremembe in težave nastanejo tudi zaradi kostenjenja hrustancev, izgube funkcionalne sposobnosti hrustančnih ploščic itd. O pomembnosti hrbtnice za pokončno držo in o nujnosti ohranjanja funkcionalne sposobnosti prizadetih mišic smo že govorili.

Kot je znano, mišice v starosti oslabiljo, zmanjšajo se in postanejo ohlapne. Ta pojav lahko učinkovito zaustavimo z zaposlovanjem posameznih mišic, mišičnih skupin kot celote. To nam praksa vsak dan znova potrjuje.

Srce z ožiljem je tisti organski sistem, ki je v današnjem času še posebno izpostavljen številnim negativnim vplivom. Tudi sicer nam statistike kažejo, da je umrljivost kot posledica slabosti in prezgodnjega propadanja tega sistema v današnjem času na prvem mestu. Povsem naravno nastajajo v starosti nekatere spremembe tudi na srcu in ožilju, kot na primer: zmanjša se hitrost krvnega obtoka, poveča se krvni pritisk, zmanjšuje se količina krvi, ki jo v srce iztisne v ožilje, zmanjša se prožnost ožilja, slabi srčna mišica itd.

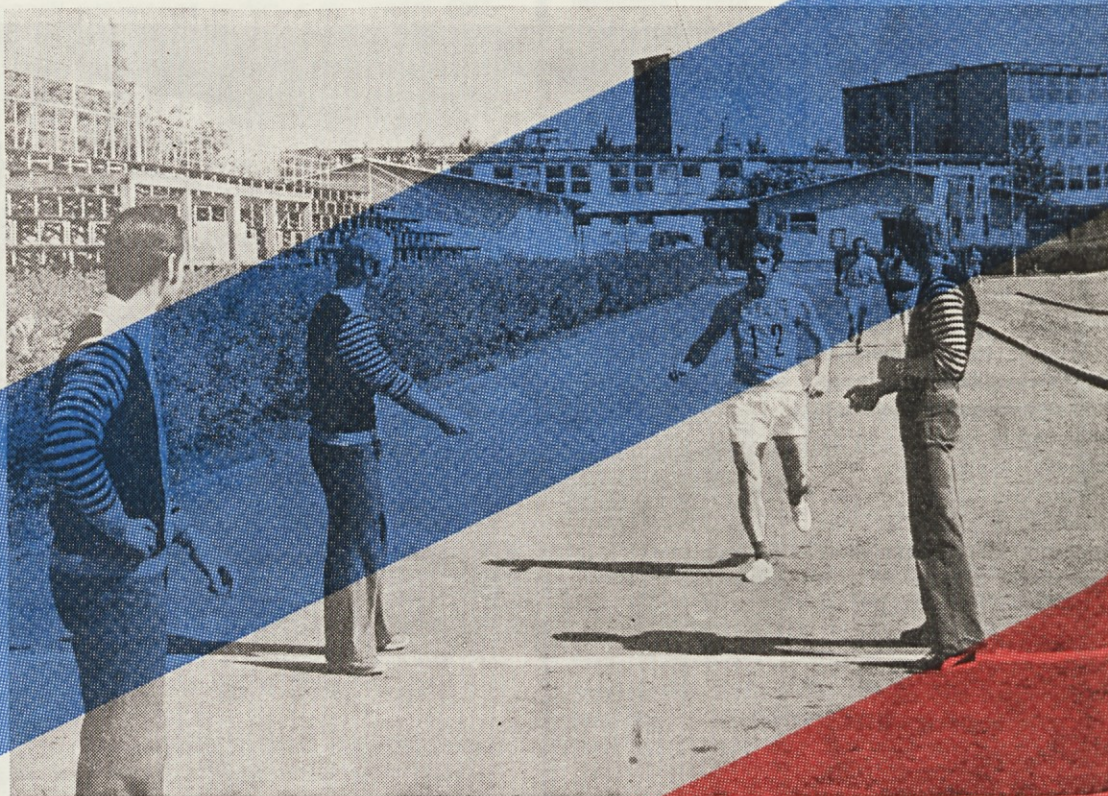
Znano je, da delovna sposobnost srca raste vzporedno z njegovo težo, potem ostane do približno 55. leta starosti na določenem ravni, nato pa nastane nesorazmerje med zmogljivostjo srca in obremenitvijo; ta se kaže v delu, ki ga mora današnji človek opravljati. Ob tem moramo omeniti tudi nekatere spremembe, ki nastanejo v ožilju in močno slabijo normalno delovanje tega sestavnega dela omenjenega funkcionalnega sistema. Gre za tako imenovane arteriosklerotične spremembe, ki pa se jim lahko uspešno zoperstavimo z redno in načrtno rekreacijsko vadbo.

Tudi funkcionalno sposobnost srca ohranimo do pozne starosti, če skubimo da srce redno dobiva pobude za svoje delo. Obremenitev srca z ožiljem ne sme biti prevelika, pa tudi prejemajna ne, to velja tudi za druge organske sisteme. Ob tem naj navedemo znano biološko dejstvo, da šibki bražljaji in pobude spodbujajo življenjske procese, srednji jih pospešujejo, premočni pa zavirajo in uničujejo.

Pri določanju obremenitve srca in ožilja nam je v pomoč spremljanje srčnih utripov v minuti. Za orientacijo navajamo naslednjo tabelo obremenitev tega sistema glede na starost:

Starost	Maksimalna obremenitev (štev. utripov v minuti)
30—39	150—160
40—49	140—150
50—59	130—140
60 in več	120—130

Nadaljevanje v prihodnji številki



Dobra fizična pripravljenost je pogoj za dobro delo in zdravje